

«Қазына Капитал Менеджмент» АҚ

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
жеке қаржылық есептілігі

Мазмұны

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі	
Пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы жеке есеп	8
Қаржылық жағдай туралы жеке есеп	9
Ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есеп	10
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп	11-12
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер	13-73

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5, Алматы,
Достық д-лы, 180,
Тел.: +7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5, Алматы,
пр. Достык, 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

"Қазына Капитал Менеджмент" АҚ Директорлар кеңесіне

Пікір

Біз 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жекелеген есептен, көрсетілген күні аяқталған жыл ішіндегі пайда немесе шығын және өзге жиынтық кіріс туралы, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражатының қозғалысы туралы есептерден, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелері мен басқа түсіндірмелі ақпараттан тұратын «Қазына капитал менеджмент» АҚ (бұдан әрі – «Компания») жекелеген қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса берілетін жекелеген қаржылық есептілік 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның шоғырландырылмаған қаржылық жағдайын, сондай-ақ Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін оның шоғырландырылмаған қаржылық нәтижелерін және ақша қаражатының шоғырландырылмаған қозғалысын барлық елеулі аспектілерде дұрыс көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Жекелеген қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңестің (БХЭСК Кодексі) Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне (оның ішінде халықаралық тәуелсіздік стандарттарына) және біздің қаржылық есептіліктің аудитіне тиісті Қазақстан Республикасында қолданылатын әдептілік талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да әдептілік міндеттемелерді осы талаптар мен БХЭСК Кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – біздің кәсіби пікірімізге сәйкес, ағымдағы кезеңдегі жеке қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды болып табылатын мәселелер. Бұл мәселелер тұтастай алғанда жекелеген қаржылық есептілік аудиті аясында және осы есеп беру туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылды және біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестицияларды бағалау

Жеке қаржылық есептілікке 12-ескертпені қараңыз.

Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
<p>Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялар Компания активтерінің 85% - ын құрайды. Осы активтердің әділ құны пайымдаулар мен қадағаланбайтын деректерді пайдалана отырып айқындалады.</p> <p>Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялардың және олармен байланысты пайымдардың және бағалаудың белгісіздігінің елеулі болуы салдарынан осы сала аудиттің негізгі мәселесі ретінде қаралады.</p>	<p>Біз пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестицияларды бағалауға қатысты мынадай рәсімдерді өткіздік:</p> <ul style="list-style-type: none"> Біз пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялардың әділ құнын бағалауды бақылау құралдарын әзірлеу және енгізу тестілеуін өткіздік. Іріктемелі түрде еншілес ұйымдардың әділ құны бойынша бағаланатын үлестік және борыштық құралдарға инвестицияларын қоса алғанда, еншілес ұйымдардың таза активтерінің әділ құнын айқындау кезінде компания пайдаланған елеулі болжамдарды бағаладық. Іріктемелі түрде еншілес ұйымдардың әділ құны бойынша бағаланатын үлестік және борыштық құралдарға инвестицияларын қоса алғанда, еншілес ұйымдардың таза активтерінің әділ құнын айқындау кезінде Компания пайдаланған елеулі болжамдарды бағаладық. Біз еншілес ұйымдардың үлестік және борыштық құралдарға инвестицияларын бағалауда пайдаланылған болжамдарды сыртқы көздерден қол жетімді салалық, қаржылық және экономикалық деректермен салыстырдық және / немесе балама модельдер мен болжамдарды пайдалана отырып тәуелсіз бағалау жүргіздік. Дисконттау мөлшерлемелері ашық көздерден алынған нарықтық деректер және еншілес ұйымдардың инвестициялар объектілерінің кредиттері туралы ақпарат, сондай-ақ тиісті индустриядағы капитал құрылымы бойынша орташа салалық мәндер негізінде қайта есептелді. Біз сатудың болжамды көлемін, бағасын, өзіндік құнын, жалпы табыстылығын және EBITDA табыстылығын тарихи деректермен салыстырдық, болжамдардың тарихи дәлдігін

	<p>еншілес ұйымдардың инвестициялар объектілерінің қаржылық есептілігінің деректері бойынша нақты нәтижелермен салыстырып тексеру арқылы бағаладық.</p> <ul style="list-style-type: none">• Есепті кезең ішінде әділ құнның неғұрлым елеулі өзгеруімен еншілес ұйымдардың неғұрлым елеулі инвестициялары және/немесе инвестициялар бойынша іріктеу негізінде бағалау жөніндегі мамандарымызды Компания пайдаланған бағалау әдіснамасын, болжамдар мен деректерді талдау үшін тарттық.• Біз сондай-ақ пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестицияларды бағалауға қатысты ақпаратты ашудың толықтығы мен дәлдігін бағаладық.
--	--

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың жекелеген қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС-қа сәйкес көрсетілген жекелеген қаржылық есептіліктің дайындалуы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған жекелеген қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Жекелеген қаржылық есептілікті дайындаған кезде басшылық Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалауға, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсетуге және басшылық Компанияны жауып тастауға немесе оның операцияларын тоқтатуды ниеттеніп отырған немесе одан басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда қызметтің үздіксіздігі туралы болжамдар негізінде есептілікті жасауға жауапты.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Компанияның жекелеген қаржылық есептілігінің дайындалуын қадағалау үшін жауапты болады.

Жекелеген қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жекелеген қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы орынды сенім арту және де біздің пікірімізді қамтитын аудиторлардың есебін шығару. Орынды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ Халықаралық аудиттің стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит болған жағдайдағы елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы жекелеген қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан жекелеген қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді өзіміз және өткіземіз; өз пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;

- Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді өзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаудың негізділігін және басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы болжамды қолданудың заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде-нәтижесінде Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туындауы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздік бар ма деген қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есепте жекелеген қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті ашуға назар аударуымыз немесе, егер мұндай ақпаратты ашу тиісті емес болып табылса, біздің пікірімізді түрлендіруге тиіс. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есеп беру күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;
- жекелеген қаржылық есептілікте ашып көрсетілген ақпаратты қоса алғанда оның бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын және қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуіне бағалау жүргіземіз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты олардың назарына жеткізе отырып, ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және осы адамдарды аудиторлардың тәуелсіздігіне ықпал ететін негізді деп санауға болатын барлық өзара қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда қатерлерді жоюға бағытталған қолданылған іс-қимылдар және сақтық шаралары туралы хабардар еткеніміз туралы мәлімдеме береміз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға жеткізген сұрақтардың ішінен ағымдағы кезеңдегі жекелеген қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды мәселелерді анықтаймыз, сондықтан аудиттің негізгі мәселелері болып табылады. Біз көпшілікке заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған немесе өте сирек жағдайларда біз кез-келген мәселе туралы ақпарат біздің есебімізде хабарланбауы керек деген қорытындыға келетін, өйткені мұндай ақпаратты хабарлаудың салдары оның хабарлануының әлеуметтік маңызды пайдасынан асып түсетіні қисынды болуы мүмкін жағдайлардан басқа кезде бұл мәселелерді аудиторлық есепте сипаттаймыз.

«Қазына Капитал Менеджмент» АҚ
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі
5-бет

Нәтижелері бойынша тәуелсіз аудиторлардың осы аудиторлық есебі шығарылған тапсырманың басшысы:

Магомедова М. М.
Қазақстан Республикасының
сертификацияланған аудиторы,
Аудитордың № МР-0000594 біліктілік куәлігі
2018 жыл 24 мамырда берілген

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызмет жүргізу үшін
2006 жылдың 6 желтоқсанда берген № 0000021 мемлекеттік лицензия

Дементьев С. А.
Жарғы негізінде әрекет ететін
«КПМГ Аудит» ЖШС Бас директоры

5 сәуір 2022 жыл

«Қазына Капитал Менеджмент» АҚ
 Жыл ішіндегі пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы жеке есеп,
 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Ескертпе	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Тиімді мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	5 1,383,893	774,320
Пайыздық шығыстар	5 (358,641)	-
Таза пайыздық кіріс	1,025,252	774,320
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестицияларды қайта бағалаудан болатын таза шығын	27 (313,120)	(536,540)
Қаржы туынды құралдарымен операциялардан түскен таза кіріс / (шығыс)	17 324,325	(1,030,473)
Дивидендтік кірістер	13 2,041,910	2,682,849
Шетел валютасымен операциялардан түскен таза пайда	9 475,444	3,095,182
Инвестициялық қаржы активтерімен жасалатын операциялардан болатын таза шығын	(7,550)	(458,455)
Басқа операциялық кірістер, нетто	69,135	31,883
Операциялық кірістер	3,615,396	4,558,766
Борыштық қаржы активтеріне қатысты құнсызданудан болған шығындарды қалпына келтіру / (қалыптастыру)	202,292	(17,685)
Қызметкерлерге арналған шығыстар	6 (706,932)	(451,537)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	7 (633,124)	(462,830)
Салық салынғанға дейінгі пайда	2,477,632	3,626,714
Табыс салығы бойынша шығыс	8 (2,146,999)	(1,094,379)
Жыл ішіндегі пайда	330,633	2,532,335
Өзге де жиынтық кіріс		
<i>Қайта сыныпталған немесе кейіннен пайда немесе шығын құрамына қайта сыныпталуы мүмкін баптар:</i>		
Инвестициялық қаржы активтерін қайта бағалау жөніндегі резерв		
- табыс салығын шегергендегі әділ құнның таза өзгеруі	(18,834)	183,383
- кезең ішінде пайда немесе шығын құрамына ауыстырылған әділ құнның таза өзгеруі	(765)	73,565
Табыс салығын шегергендегі бір жылдағы өзге де жиынтық кіріс	(19,599)	256,948
Жыл ішіндегі жиынтық табыстың барлығы	311,034	2,789,283

8-ден 73-ке дейінгі беттерде ұсынылған жеке қаржылық есептілікті басшылық 2021 жылғы 5 сәуірде мақұлдады және оның атынан қол қойғандар:

 Гульнара Макалина
 Басқарма төрағасының орынбасары

 Раухан Куттыбаева
 Бас бухгалтер

Пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы Жеке есептің көрсеткіштерін осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен жиынтықта қараған жөн.

	Ескертпе	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және оның баламалары	10	9,551,504	10,654,679
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	11	1,328,299	19,516,275
Клиенттерге берілген қарыздар	12	10,165,156	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялар	13	145,260,908	115,787,668
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	18	364,630	-
Инвестициялық қаржылық активтер	14	3,003,087	4,162,053
Ағымдағы салық активі		1,703,109	1,107,538
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер		53,390	16,070
Кейінге қалдырылған салық активі	8	53,464	2,348,696
Басқа активтер		16,363	38,774
Барлық активтер		171,499,910	153,631,753
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	15	9,581,437	-
Мемлекеттік субсидиялар	16	765,890	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер	17	-	12,145,034
Басқа міндеттемелер		325,700	156,723
Барлық міндеттемелер		10,673,027	12,301,757
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	18	107,761,730	87,440,000
Инвестициялық қаржы активтерін қайта бағалау жөніндегі резерв		(923)	18,676
Бөлінбеген пайда		53,066,076	53,871,320
Меншікті капиталдың барлығы		160,826,883	141,329,996
Міндеттемелер мен меншікті капиталдың барлығы		171,499,910	153,631,753

Қаржылық жағдай туралы жеке есептің көрсеткіштерін осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен жиынтықта қарау керек.

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Пайыздық кірістер	894,468	775,579
Төленген пайыздар	(173,589)	-
Қызметкерлерге төленген шығыстар	(705,533)	(424,413)
Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар (төлемдер)	(466,173)	(410,676)
Сауда және инвестициялық операциялар бойынша түсімдер	11,037	-
(Ұлғайту)/операциялық активтердің азаюы		
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	18,766,536	(10,481,504)
Операциялық міндеттемелерді ұлғайту		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер	70,291	816,278
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен алынған/ (пайдаланылған) ақша қаражатының таза шамасы	18,397,037	(9,724,736)
Төленген табыс салығы	(446,922)	(999,668)
Операциялық қызметтен алынған ақша қаражатының таза шамасы	17,950,115	(10,724,404)
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Клиенттерге берілген қарыздар	(12,800,000)	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялар	(10,965,137)	(8,216,515)
Алынған дивидендтер	2,041,910	2,682,849
Инвестициялық қаржы активтерін сатып алу	(15,030,700)	-
Инвестициялық қаржы активтерін сату және өтеу	4,738,727	25,873,946
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	(45,499)	(1,000)
Инвестициялық қызметтен алынған (пайдаланылған) / алынған ақша қаражатының таза ағыны	(32,060,699)	20,339,280
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН ҚАРАЖАТ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Төленген дивидендтер (18 (б) ескертпе)	-	(1,095,395)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардан түсетін түсімдер (15-ескертпе)	12,800,000	-
Қаржылық қызметтен алынған/ (пайдаланылған) ақша қаражатының таза ағыны	12,800,000	(1,095,395)
Ақша қаражаты мен олардың баламаларының нетто (азаюы)/ұлғаюы	(1,310,584)	8,519,481
Жыл басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	10,654,679	192,996
Айырбастау бағамдарының өзгеруінің ақша мен оның баламаларына әсері	207,409	1,942,202
Жыл соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары (10-ескертпе)	9,551,504	10,654,679

Ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есептің көрсеткіштерін осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен жиынтықта қарау керек.

	Акционерлік капитал	Инвестициялық қаржы активтерін қайта бағалау жөніндегі резерв	Бөлінбеген пайда	Барлығы
мың теңге	87,440,000	18,676	53,871,320	141,329,996
2021 жылғы 1 қантарға қалдық	-	-	330,633	330,633
Жиынтық табыстың барлығы	-	(18,834)	-	(18,834)
Жыл ішіндегі пайда	-	(765)	-	(765)
Өзге де жиынтық кіріс	-	(19,599)	-	(19,599)
Кейіннен пайда немесе шығын құрамына қайта жіктелетін немесе қайта жіктелуі мүмкін баптар:	-	(19,599)	330,633	311,034
Табыс салығын шегергендегі әділ құнның таза өзгеруі				
Пайда немесе шығын құрамына аударылған әділ құнның таза өзгеруі				
Барлық басқа жиынтық табыс				
Жиыл ішіндегі жиынтық табыстың барлығы				
Меншік иелерімен тікелей көрсетілген операциялар меншікті капитал құрамында				
Бизнесі сатып алуға байланысты акциялар шығарылымы (18, 19-ескертпелер)	19,269,423	-	(448,200)	18,821,223
Бас компанияның активтерді беруі (18-ескертпе)	1,052,307	-	(687,677)	364,630
Меншік иелерімен жасалатын барлық операциялар	20,321,730	-	(1,135,877)	19,185,853
2021 жылғы 31 желтоқсанға қалдық	107,761,730	(923)	53,066,076	160,826,883

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы Жеке есептің көрсеткіштерін осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен жиынтықта қарау керек.

	Акционерлік капитал	Инвестициялық қаржы активтерін қайта бағалау жөніндегі резерв	Бөлінбеген пайда	Барлығы
	87,440,000	(238,272)	52,434,380	139,636,108
мың теңге				
2020 жылғы 1 қаңтарға қалдық	-	-	2,532,335	2,532,335
Жиынтық табыстың барлығы	-	-	-	-
Жыл ішіндегі пайда	-	-	-	-
Өзге де жиынтық кіріс	-	-	-	-
Кейіннен пайда немесе шығын құрамына қайта жіктелетін немесе қайта жіктелуі мүмкін баптар:				
Табыс салығын шегергендегі әділ құнның таза өзгеруі	-	183,383	-	183,383
Пайда немесе шығын құрамына аударылған әділ құнның таза өзгеруі	-	73,565	-	73,565
Барлық басқа жиынтық табыс	-	256,948	-	256,948
Жыл ішіндегі жиынтық табыстың барлығы	-	256,948	-	256,948
Меншік иелерімен тікелей көрсетілген операциялар меншікті капитал құрамында	-	-	2,532,335	2,789,283
Жарияланған және төленген дивидендтер (18 (б) ескертпе)	-	-	(1,095,395)	(1,095,395)
Меншік иелерімен жасалатын барлық операциялар	-	-	(1,095,395)	(1,095,395)
2020 жылғы 31 желтоқсанға қалдық	87,440,000	18,676	53,871,320	141,329,996

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы Жеке есептің көрсеткіштерін осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен жиынтықта қарау керек.

1 Есеп беруші кәсіпорын

(а) Ұйымдастыру құрылымы және қызметі

«Қазына Капитал Менеджмент» АҚ (бұдан әрі - «Компания») Қазақстан Республикасының Үкіметі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 2007 жылғы 7 наурызда акционерлік қоғам ретінде құрды. Мемлекеттік мүлік жөніндегі комитеттің №516 қаулысына және қаржы Министрлігінің 2013 жылғы 25 мамырдағы №630 бұйрығына сәйкес барлық акциялар «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-дан «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-ға берілді. Компанияның түпкілікті негізгі акционері Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Компанияның негізгі қызметі - инвестициялық қорларды құру және оларға қатысу және қаржы құралдарына инвестициялау.

Компания Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қаласы, Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 55а ғимарат мекенжайы бойынша тіркелген.

Негізгі еншілес ұйымдар:

Атауы	Мекеме орналасқан ел	Негізгі қызмет	Иелену үлесі, %	
			2021 ж.	2020 ж.
«Baiterek Venture Fund» АҚ*	Қазақстан	Жеке капиталды тарта отырып, жобаларға инвестициялар	100.00	100.00
«BV Management» ЖШС**	Қазақстан	Инвестициялық портфельді басқару	100.00	100.00
Kazyna Seriktes B.V.*** KCM Sustainable Development Fund C.V. I (Kazyna Seriktes B. V. еншілес ұйымы) ****	Нидерланды	Қорларға инвестициялар	100.00	100.00
«QazTech Ventures» АҚ *****	Қазақстан	Қорларға инвестициялар Бизнес-инкубаторларды сүйемелдеу, венчурлік қаржыландыруды дамыту және стретік активтерді басқару Инвестициялық және инфрақұрылымдық жобаларды, оның ішінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын құрылымдау және сүйемелдеу	100.00	-
«Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС *****	Қазақстан	Қорларға инвестициялар Бизнес-инкубаторларды сүйемелдеу, венчурлік қаржыландыруды дамыту және стретік активтерді басқару Инвестициялық және инфрақұрылымдық жобаларды, оның ішінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын құрылымдау және сүйемелдеу	100.0	-

* «Baiterek Venture Fund» АҚ Компанияның Директорлар кеңесінің 2014 жылғы 23 наурыздағы шешімімен құрылды.

** 2018 жылғы қарашада «Baiterek Venture Fund» АҚ еншілес компаниясынан «BV Management» ЖШС-ның 100% үлесі сатып алынды.

***2018 жылдың маусым айында тікелей инвестициялар қорлары мен MRIF CASP C. V. және Kazyna Investment Holding Cooperatief U. A. еншілес компанияларын қайта құрылымдау жүргізілді. Компанияның активтерін Нидерланды аумағында тіркелген компанияның 100% еншілес ұйымы болып табылатын Kazyna Seriktes B. V. арнайы мақсаттағы компаниясына (SPV) беру бойынша қажетті іс-шаралар жүргізілді. 10 NB) активтері берілді (Falah Growth Fund L. P., Ресей-Қазақстан нанотехнологиялар қоры, Macquarie Russia & CIS Infrastructure Fund L. P., Kazakhstan Infrastructure Fund C. V., ADM Kazakhstan Capital Restructuring Fund C. V., Kazakhstan Growth Fund L. P., DBK Equity Fund C. V., Wolfensohn Capital Partners L. P., CITIC Kazyna Инвестициялық қор I L. P. және Islamic Infrastructure Fund L. P.). Инвестицияларды қайта құрылымдау компанияның салық жүктемесін оңтайландыру мақсатында жүргізілді.

**** 2019 жылғы 12 сәуірде KCM Sustainable Development Fund C. V. (компанияның еншілес ұйымы) тікелей инвестициялар қорын құру туралы келісімге қол қойылды. Kazyna Seriktes B. V. 99.9% иелену үлесі бар лимиттелген әріптес болып табылады, ал «BV Management» ЖШС 0.1% иелену үлесі бар бас серіктес болып табылады.

***** 2021 жылғы 31 мамырда «Бәйтерек «Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқармасы «QazTech Ventures» АҚ жай акцияларының 100% - ын және «Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС жарғылық капиталына қатысу үлесінің 97.7% - ын компанияға беру туралы шешім қабылдады (№28/21 хаттама). 2021 жыл ішінде «Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС-нің бақыланбайтын үлесі сатып алынды. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС жарғылық капиталындағы компанияның үлесі 100% - ды құрады.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, 10 ХҚЕС (IFRS) сәйкес Компания Kazakhstan Infrastructure Fund C. V., 95% иелену үлесімен еншілес ұйым болып табылмайды, өйткені Компания Kazakhstan Infrastructure Fund C. V. бақыламайды. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Kazakhstan Infrastructure Fund C. V. сондай-ақ 95% иелену үлесімен компанияның еншілес ұйымы болып табылған жоқ.

(б) Қазақстан мен ТМД-да қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Компанияның қызметі негізінен Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, Компанияның бизнесіне дамушы нарықтың ерекшеліктері тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары әсер етеді. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылық тәуекелімен ұштасады, олар басқа да заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады.

Соңғы уақытта байқалып отырған Ресей мен Украина төңірегіндегі тұрақсыз геосаяси жағдай Қазақстандағы экономикалық белгісіздік деңгейін қосымша арттырды.

Ұсынылған қаржылық есептілік Қазақстандағы бизнесті жүргізу жағдайларының компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына қандай әсер ететініне басшылықтың көзқарасын көрсетеді. Болашақ экономикалық жағдайлардың нақты әсері олардың басшылығының бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2 Есеп негіздері

(а) Қолданылатын стандарттарға сәйкестігі туралы өтініш

Қоса беріліп отырған жеке қаржылық есептілік халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС») сәйкес дайындалды.

Компания сондай-ақ ХҚЕС сәйкес 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындады, оны компанияның тіркелген офисінен алуға болады: Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 55а ғимараты.

(б) Құнды анықтауға арналған база

Осы жеке қаржылық есептілік өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтерді, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша және пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтерін қоспағанда, нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

(в) Функционалдық валюта және қаржылық есептілік деректерін ұсыну валютасы

Функционалды валюта-бұл Компания өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық ортаның валютасы. Компанияның функционалдық валютасы теңге болып табылады. Егер негізгі экономикалық ортаның көрсеткіштері аралас болса, онда басшылық өзінің кәсіби пікірін компания жүргізетін операциялардың көпшілігінің экономикалық мәнін және оның қызметіне әсер ететін жағдайлар мен оқиғаларды дәл көрсететін функционалды валютаны анықтау үшін пайдаланады. Компанияның инвестициялары мен операцияларының едәуір бөлігі теңгемен көрсетілген. Инвесторлардың акцияларды сатып алуы және сатып алуы үшін ақы төлеу де теңгемен жүзеге асырылады. Тиісінше, басшылық компанияның функционалды валютасы теңге екенін анықтады.

Жеке қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектелген.

(г) Бағалау мен пайымдауды қолдану

Осы жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық компанияның есеп саясатын қолдануға және жеке қаржылық есептілікте ұсынылған активтер мен міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың шамасына әсер ететін кәсіби пайымдауларды, жорамалдарды және есептік бағалауды пайдаланды. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалардан өзгеше болуы мүмкін.

Бағалар және олардың негізінде жатқан жорамалдар тұрақты негізде қайта қаралады. Бағалаулардағы түзетулер тиісті бағалар қайта қаралған есепті кезеңде және олар қозғайтын кез келген кейінгі кезеңдерде танылады.

Пайым

Компанияның жеке қаржылық есептілігінде танылған шамаларға неғұрлым елеулі әсер еткен есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған пайымдаулар туралы ақпарат мынадай ескертпелерде ашылған:

- қаржы активтерін жіктеу: оның шеңберінде қаржы активтері ұсталатын бизнес-модельді бағалау және қаржы активінің шарттық талаптары негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген қалдығына пайыздарды ғана төлеуді көздейтінін бағалау-3(e)(i) ескертпе;
- ХҚЕС (IAS) 28 – 3 (A)(i) және 12-ескертпелерге сәйкес венчурлік инвестицияларға маманданған ұйымның мәртебесі.

Бағалаудың болжамдары мен белгісіздігі

Оларға қатысты 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жеке қаржылық есептіліктегі деректерді елеулі түзетудің себебі болуы мүмкін елеулі тәуекелі бар белгісіздікке байланысты жол берулер мен бағалаулар туралы ақпарат мынадай ескертпелерде ашылды:

- өзгерістері кезең ішінде пайда немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялардың және қаржы құралдарының әділ құнын айқындау – 12 және 27-ескертпелер.

(д) Салыстырмалы деректерді өзгерту

Компания жеке қаржылық есептіліктің негізгі есептерінде белгілі бір баптарды ұсыну тәртібін өзгертті. Салыстырмалы деректерді ұсыну, сондай-ақ ағымдағы кезеңде ақпаратты ұсыну тәртібіне сәйкес тиісті түрде өзгертілді.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай туралы жеке есепте ақпарат беру тәртібіне негізгі өзгерістердің әсері:

- Әділ құны бойынша бағаланатын өзге қаржы активтерін ұсыну тәртібі осы активтер өзге активтер құрамында ұсынылатындай етіп өзгертілді.

мың теңге	Бұрын берілген деректер	Қайта жіктеудің әсері	Қайта жіктеуден кейін
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	10,607	(10,607)	-
Басқа активтер	28,167	10,607	38,774

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есепте ақпарат беру тәртібіне негізгі өзгерістердің әсері мынадай:

- Инвестициялық қаржы активтерін сатып алуды, сатуды және өтеуді ұсыну тәртібі осы қозғалыстар инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы ретінде ұсынылатындай етіп өзгертілді.

мың теңге	Бұрын берілген деректер	Қайта жіктеудің әсері	Қайта жіктеуден кейін
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен алынған/ (пайдаланылған) ақша қаражатының таза шамасы	16,149,210	(25,873,946)	(9,724,736)
Операциялық қызметтен алынған/ (пайдаланылған) ақша қаражатының таза шамасы	15,149,542	(25,873,946)	(10,724,404)
Инвестициялық қызметтен алынған/пайдаланылған ақша қаражатының таза ағыны	(5,534,666)	25,873,946	20,339,280

3 Есеп саясатының негізгі ережелері

Компания осы жеке қаржылық есептілікте ұсынылған барлық кезеңдерге есеп саясатының келесі ережелерін дәйекті түрде қолданды.

(а) Венчурлік инвестицияларға маманданған ұйым

Компания венчурлық инвестицияларға мамандандырылған ұйымның мәртебесіне сәйкес келеді деп санайды, өйткені Компания келесі өлшемдерге сәйкес келеді:

- Компания қызметінің негізгі түрі ағымдағы кіріс, капитал құнының өсімінен пайда алу мақсатында қаражатты инвестициялау болып табылады;
- инвестициялық қызмет Компания өз қызметінің кез келген басқа түрлерінен нақты және объективті түрде ерекшеленуі мүмкін;
- Инвестициялар объектілері инвестордан тәуелсіз (дербес) әрекет ететін дербес бизнес-білім беру болып табылады.

(б) Шетел валютасы

Шетел валютасындағы операциялар операциялар жасалған күні қолданыста болған валюта бағамдары бойынша Компанияның құрамына кіретін кәсіпорындардың тиісті функционалдық валюталарына компанияның функционалдық валютасына аударылады.

Есепті күнгі жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданыста болған валюталық бағам бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтермен және міндеттемелермен жасалған операциялардан түскен пайда немесе шығын кезең ішіндегі пайыздар мен төлемдердің тиімді мөлшерлемесі бойынша есептелген шамаға түзетілген кезең басындағы жағдай бойынша функционалдық валютадағы амортизацияланған құн мен есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша валюталық бағам бойынша функционалдық валютаға аударылған шетел валютасындағы амортизацияланған құн арасындағы айырманы білдіреді.

Әділ құны бойынша бағаланатын шетел валютасымен көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер әділ құны айқындалған күні қолданыста болған валюта бағамдары бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасында көрсетілген және нақты шығындар бойынша көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер операция жасалған күні қолданыста болған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасына аудару нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмалар, айырма құнсыздану салдарынан туындаған жағдайларды қоспағанда, үлестік қаржы құралдарын аудару кезінде туындайтын айырмаларды қоспағанда, пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі, бұл жағдайда өзге жиынтық кірістің құрамында көрсетілген бағамдық айырмалар пайданың немесе залалдың құрамына қайта сыныпталады.

(в) Ақша қаражаты және оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларына қолма-қол банкноттар мен монеталар, банктердегі бос қалдықтар («Ностро» түріндегі шоттар), сондай-ақ әділ құнның өзгеруінің елеулі тәуекеліне ұшырамайтын және компания қысқа мерзімді міндеттемелерді реттеу үшін пайдаланатын бастапқы өтеу мерзімі 3 айдан кем жоғары өтімді қаржы активтері кіреді. Ақша қаражаты мен оның баламалары амортизацияланған құны бойынша қаржылық жағдай туралы жеке есепте көрсетіледі.

(г) «Кері репо» мәмілелері

Кері сату келісімдері (бұдан әрі – «кері репо мәмілелері») шеңберінде сатып алынған бағалы қағаздар «Ақша қаражаты және олардың баламалары» бабы бойынша көрсетіледі. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасы арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып, «кері репо» мәмілесінің қолданылу кезеңі ішінде есептеледі. Егер кері сату міндеттемесімен сатып алу шарттары бойынша сатып алынған активтер үшінші тараптарға сатылса, бағалы қағаздарды қайтару міндеттемесі саудаға арналған міндеттеме ретінде көрсетіледі және әділ құны бойынша бағаланады.

(д) Пайыздық кірістер мен шығыстар

Тиімді пайыздық мөлшерлеме

Пайыздық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі. «Тиімді пайыздық мөлшерлеме» - бұл болашақ есептік ақшалай төлемдерді немесе қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі ішінде түсімдерді мыналарға дейін дәл дисконттайтын мөлшерлеме:

- қаржы активінің жалпы баланстық құнына; немесе
- қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнына.

Кредиттік-құнсызданған активтер болып табылмайтын қаржы құралдары бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу кезінде Компания осы қаржы құралының барлық шарттық талаптарын назарға ала отырып, бірақ күтілетін кредиттік шығындарды есепке алмай, ақша қаражатының болашақ ағындарын бағалайды. Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері үшін кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме күтілетін кредиттік шығындарды қоса алғанда, ақша қаражатының күтілетін болашақ ағындарының шамасын пайдалана отырып есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу мәміле бойынша шығындарды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын төленген немесе алынған сыйақылар мен сомаларды қамтиды. Мәміле бойынша шығындар қаржы активін сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты қосымша шығындарды қамтиды.

Амортизацияланған құны және жалпы баланстық құны

Қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің «амортизацияланған құны» - бұл борыштың негізгі сомасының есебіне төлемдерді алып тастағанда, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген өтеу мерзімі басталған кезде көрсетілген бастапқы сома мен төленетін сома арасындағы айырманың жинақталған амортизациясының шамасын қоса алғанда немесе алып тастағанда, қаржылық актив немесе қаржылық міндеттеме бастапқы танылған кезде бағаланатын сома және қаржылық активтерге қатысты залалға арналған бағалау резервін (немесе құнсыздануға арналған резервті) ескере отырып түзетілген болуы тиіс.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын «қаржы активінің жалпы баланстық құны» – бұл залал үшін бағалау резервінің шамасына түзетілгенге дейінгі қаржы активінің амортизацияланған құны.

Пайыздық кіріс пен шығысты есептеу

Қаржы активі немесе қаржы міндеттемесі бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме қаржы активін немесе қаржы міндеттемесін бастапқы тану кезінде есептеледі. Пайыздық кіріс пен шығысты есептеу кезінде тиімді пайыздық мөлшерлеме активтің жалпы баланстық құнының (актив кредиттік-құнсызданған болып табылмаған кезде) немесе міндеттеменің амортизацияланған құнының шамасына қолданылады.

Алайда, бастапқы танылғаннан кейін кредиттік-құнсызданған болған қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс қаржы активінің амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Егер қаржылық актив кредиттік-құнсызданған болып табылмаса, онда пайыздық кірісті есептеу жалпы баланстық құн негізінде қайтадан жүргізіледі.

Бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс қаржылық активтің амортизацияланған құнының шамасына кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Мұндай активтер бойынша пайыздық кірісті есептеу, егер олар бойынша кредиттік тәуекел кейіннен азаятын болса да, жалпы баланстық құн негізінде жүзеге асырылмайды.

Қандай жағдайларда қаржы активтері кредиттік-құнсызданған болып табылатыны туралы ақпарат (е)(iv) бөлімінде берілген.

Ақпарат ұсыну

Пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы жеке есепте ұсынылған пайыздық кірістер амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер бойынша, сондай-ақ өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдары бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістерді қамтиды.

(е) Қаржылық активтер және қаржылық міндеттемелер

(i) Қаржы құралдарының жіктелуі

Бастапқы тану кезінде қаржы активі бағаланатын ретінде не амортизацияланған құны бойынша, не өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша, не пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша жіктеледі.

Қаржылық актив, егер ол төмендегі екі шартқа жауап берсе және компанияның қалауы бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелмесе ғана амортизацияланған құны бойынша бағаланады:

- актив мақсаты шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу болып табылатын бизнес-модель шеңберінде ұсталады; және

- қаржы активінің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздарды ғана төлеуді білдіретін ақша қаражаты ағындарының белгіленген мерзімдерде туындауы көзделген.

Борыштық құрал, егер ол төмендегі екі шартқа жауап берсе және компанияның қалауы бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелмесе ғана, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланады:

- актив бизнес-модель шеңберінде ұсталады, оның мақсатына шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу арқылы да, қаржы активтерін сату арқылы да қол жеткізіледі; және
- қаржы активінің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздарды ғана төлеуді білдіретін ақша қаражаты ағындарының белгіленген мерзімдерде туындауы көзделген.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша сияқты пайданың немесе залалдың құрамында танылатын мынадай баптарды қоспағанда, өзге жиынтық кіріс, пайда және шығындар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша өзге жиынтық кіріс құрамында танылады:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер;
- күтілетін кредиттік шығындар және құнсызданудан болған шығындардың қалпына келтірілген сомалары; және
- валюта бағамдарының өзгеруінен пайда немесе шығындар.

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активін тану тоқтатылған кезде бұрын өзге жиынтық кіріс құрамында танылған жинақталған пайда немесе шығын меншікті капитал құрамынан пайда немесе шығын құрамына қайта сыныпталады.

Барлық басқа қаржы активтері пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Бұдан басқа, бастапқы тану кезінде Компания өзінің қалауы бойынша кейіннен қайта сыныптау құқығынсыз кейіннен қайта сыныптау құқығынсыз амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалауға арналған критерийлерге жауап беретін қаржылық активті, егер бұл өзгеше пайда болатын есептік сәйкессіздікті жоюға немесе елеулі дәрежеде азайтуға мүмкіндік берсе, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына сыныптай алады.

Бизнес-модельді бағалау

Компания қаржылық құралдар портфелі деңгейінде актив ұсталатын бизнес-модельдің мақсатын бағалайды, өйткені бұл бизнесті басқару тәсілін және ақпарат басшылыққа қалай ұсынылатындығын жақсы көрсетеді. Компания келесі ақпаратты талдайды:

- Портфельді басқару үшін белгіленген саясаттар мен мақсаттар, сондай-ақ аталған саясатты іс жүзінде іске асыру. Атап айтқанда, басқару стратегиясы шартта көзделген пайыздық кірісті алуға, пайыздық мөлшерлемелердің белгілі бір құрылымын қолдауға, қаржы активтерін өтеу мерзімдерінің осы активтерді қаржыландыру үшін пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзімдеріне сәйкестігін қамтамасыз етуге немесе активтерді сату арқылы ақша қаражатының ағындарын іске асыруға бағдарланған ба.
- Портфельдің тиімділігі қалай бағаланады және бұл ақпарат Компания басшылығының назарына қалай жеткізіледі.
- Бизнес-модельдің нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтері) және осы тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады.
- Портфельді басқаруға жауапты менеджерлердің сыйақысы қалай жүзеге асырылады (мысалы, бұл сыйақы көрсетілген активтердің әділ құнына немесе шартта көзделген активтер бойынша алынған ақша қаражатының ағындарына байланысты ма).

Өткен кезеңдердегі сатылымдардың жиілігі, көлемі және мерзімі, мұндай сатылымдардың себептері, сондай-ақ сатудың болашақ деңгейіне қатысты күтулер. Алайда, сату деңгейлері туралы ақпарат оқшауланбайды, бірақ компания мәлімдеген қаржылық активтерді басқару мақсатына қалай қол жеткізілетінін және ақша ағындары қалай жүзеге асырылатындығын бірыңғай тұтас талдау аясында қарастырылады.

Сауда үшін ұсталатын немесе басқарылуы жүзеге асырылатын және нәтижелілігі әділ құн негізінде бағаланатын қаржы активтері пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланады, өйткені олар шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу мақсатында да, шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу, сол сияқты қаржы активтерін сату мақсатында да ұсталмайды.

Шартта көзделген ақша қаражатының ағындары тек негізгі сома мен пайыздарды төлеу болып табылатындығын бағалау

Осы бағалаудың мақсаттары үшін «негізгі сома» қаржы активін бастапқы тану кезінде оның әділ құны ретінде айқындалады. «Пайыздар» ақшаның уақытша құны үшін, белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген негізгі сомаға қатысты кредиттік тәуекел үшін және кредиттеуге байланысты басқа да негізгі тәуекелдер мен шығындар (мысалы, өтімділік тәуекелі және әкімшілік шығындар) үшін өтеу ретінде айқындалады, сондай-ақ пайда маржасын қамтиды.

Шартта көзделген ақша қаражатының ағындары тек негізгі соманың және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайыздардың төлемдері болып табылатындығын бағалау кезінде («SPPI критерийі») Компания қаржы құралының шарттық талаптарын талдайды. Бұл қаржы активі талданып отырған талапты қанағаттандырмайтындай, шарт бойынша ақша қаражаты ағындарының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын қандай да бір талаптың қаржы активі жөніндегі шарт талаптарында көзделгенін бағалауды қамтиды. Бағалау жүргізу кезінде Компания мыналарды назарға алады:

- қозғаушы күш әсері бар шарттар (левередж);
- мерзімінен бұрын өтеу және қолданылу мерзімін ұзарту туралы шарттар;
- компанияның талаптарын белгілі бір активтер бойынша ақша ағындарымен шектейтін шарттар (мысалы, «регресс құқығы жоқ» активтер);
- ақшаның уақытша құны үшін өтеудің өзгеруіне әкелетін шарттар – мысалы, пайыздық мөлшерлемелерді мерзімді негізде қайта қарау.

«Регресс құқығынсыз» қаржы активтері

Кейбір жағдайларда қаржылық активтер компанияның талабын белгілі бір активтерден ақша ағынымен шектейді (қаржылық активтер «регресс құқығынсыз»). Компания қаржы активтерінің «регресс құқығынсыз» SPPI критерийіне сәйкестігін бағалау кезінде пайымдауды қолданады.

Мұндай пайымдауды қалыптастыру кезінде Компания әдетте келесі ақпаратты талдайды:

- тиісті шартта кредит бойынша ақшалай төлемдердің нақты сомалары мен мерзімдері көзделме;
- кепілмен қамтамасыз етілген қаржы активінің сомасына қатысты кепілмен қамтамасыз етудің әділ құны;
- кепілмен қамтамасыз ету құнының төмендеуіне қарамастан, борышкердің шартта көзделген төлемдерді жүзеге асыруды жалғастыру мүмкіндігі немесе ниеті;
- борышкер жеке тұлға немесе операциялық қызметті шынымен жүргізетін ұйым немесе арнайы мақсаттағы ұйым бола ма;
- кепілмен қамтамасыз ету борышкердің барлық активтерін немесе олардың елеулі бөлігін қандай шамада білдіреді; және
- Компания базалық актив (активтер) құнының өсуінен пайда ала ма?

Қайта жіктеу

Бастапқы танудан кейін қаржы активтерін жіктеу компания қаржы активтерін басқару бойынша өзінің бизнес-моделін өзгерткеннен кейінгі кезеңнен басқа өзгермейді.

(ii) Тануды тоқтату

Қаржылық активтер

Компания қаржы активтерін тануды осы активтен ақша қаражатының ағындарына шартта көзделген құқықтардың қолданылу мерзімі аяқталғанда не ол екінші тарапқа осы қаржы активіне меншік құқығымен байланысты немесе Компания не беретін, не сақтайтын барлық тәуекелдер мен пайдалар іс жүзінде берілетін мәміле нәтижесінде осы активтен ақша қаражатының ағындарын алу құқығын берген кезде осы қаржы активіне меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалар іс жүзінде осы қаржы активіне бақылауды сақтамайтын кезде тоқтатады.

Қаржы активін тану тоқтатылған кезде активтің баланстық құны (немесе танылуы тоқтатылған активтің бір бөлігіне бөлінген баланстық құны) мен алынған өтем сомасы (і) (өзіне қабылданған жаңа міндеттеменің шамасын шегергендегі алынған жаңа активтің шамасын қоса алғанда) және (II) Қазақстан Республикасының аумағында танылған кез келген жинақталған пайда немесе залал арасындағы айырма пайданың немесе шығынның құрамында танылады.

Компания қаржы активіне меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды сақтамайтын не бермейтін және берілген активті бақылауды сақтайтын мәмілелерде ол активті Компанияның берілген актив құнының өзгеру тәуекеліне ұшырағыштық дәрежесі ретінде айқындалатын, активке үздіксіз қатысуын сақтаған дәрежеде тануды жалғастырады.

Қаржылық міндеттемелер

Компания қаржылық міндеттемені тануды ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, күші жойылған немесе тоқтатылған кезде тоқтатады.

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру

Қаржылық активтер

Егер қаржы активінің шарттары өзгерсе, Компания ақша қаражатының ағындары осындай түрлендірілген актив бойынша айтарлықтай ерекшеленетінін бағалайды. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай ерекшеленетін болса («шарттардың елеулі түрленуі»), онда бастапқы қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша қаражатының ағындарына құқықтар мерзімі өткен деп есептеледі. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылады және жаңа қаржы активі әділ құн бойынша есепте, оған қоса мәміле бойынша тиісті шығындар танылады.

Қолданыстағы қаржылық активтер немесе қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындарының шамасының өзгеруі, егер олар шарттың ағымдағы талаптарының салдары болып табылса, талаптардың модификациясы болып саналмайды.

Компания шарттардың модификациясы елеулі болып табыла ма, яғни бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары және түрлендірілген немесе оны ауыстырған қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай ерекшелене ме, соны сандық және сапалық бағалауды жүргізеді. Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, шарттардың модификациясының маңыздылығын сандық және сапалық бағалауды жүргізеді. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болса, онда бастапқы қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша қаражатының ағындарына құқықтар мерзімі өткен деп есептеледі.

Осы бағалауды жүргізу кезінде Компания ұқсас қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтатуға қатысты нұсқауларды басшылыққа алады.

Компания келесі сапалы факторлардың негізінде шарттарды өзгерту маңызды деген қорытындыға келеді:

- қаржы активі валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету түрін немесе активтің сапасын арттырудың басқа құралдарын өзгерту.

Егер модификация эмитенттің қаржылық қиындықтарына байланысты болса, онда мұндай модификацияның мақсаты, әдетте, бастапқы активтен айтарлықтай ерекшеленетін шарттарда жаңа активті құру (беру) емес, шарттың бастапқы талаптарына сәйкес актив құнының барынша жоғары ықтимал сомасында өтеу болып табылады. Егер Компания қаржылық активті қолданыстағы шартта көзделген ақша қаражатының ағындарының бір бөлігін кешіретіндей етіп түрлендіруді жоспарласа, онда ол түрлендіру жүргізілгенге дейін осы активтің бір бөлігін есептен шығаруға болмайтындығын талдауға тиіс (есептен шығаруға қатысты саясатты төменде қараңыз).

Бұл тәсіл сандық бағалау нәтижесіне әсер етеді және мұндай жағдайларда тиісті қаржы активін тануды тоқтату критерийлері әдетте сақталмайтындығына әкеледі. Компания сонымен қатар жағдайлардың өзгеруі маңызды ма, жоқ па деген сапалы бағалауды жүргізеді.

Егер амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активінің шарттарын түрлендіру осы қаржы активін тануды тоқтатуға әкеп соқпаса, онда Компания осы актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, осы активтің жалпы баланстық құнын қайта есептейді және пайда немесе шығын құрамындағы модификациядан пайда немесе шығын ретінде туындаған айырманы таниды.

Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржы активтеріне қатысты модификациядан түскен пайданы немесе залалды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме модификация жүргізілген кездегі ағымдағы нарықтық жағдайларды көрсету үшін түзетіледі. Келтірілген шығындар немесе төленген комиссиялар және осындай түрлендіру шеңберінде туындаған алынған комиссиялық сыйақылар түрлендірілген қаржы активінің жалпы баланстық құнын түзетеді және түрлендірілген қаржы активінің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

Егер мұндай модификация эмитенттің қаржылық қиындықтарына байланысты болса, онда тиісті пайда немесе шығын құнсызданудан болатын шығындар құрамында ұсынылады. Қалған жағдайларда тиісті пайда немесе шығын тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер құрамында ұсынылады.

Қаржылық міндеттемелер

Компания қаржылық міндеттемені тануды оның шарттары түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша қаражатының ағындарының шамасы айтарлықтай өзгеретіндей өзгерген кезде тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген шарттары бар жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады. Бұрынғы қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен түрлендірілген шарттары бар жаңа қаржылық міндеттеменің құны арасындағы айырма пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Төленген өтем, егер бар болса, берілген қаржылық емес активтерді және жаңа түрлендірілген қаржылық міндеттемені қоса алғанда, өзіне қабылданған міндеттемелерді қамтиды.

Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, шарттардың модификациясының маңыздылығын сандық және сапалық бағалауды жүргізеді.

Компания келесі сапалық факторлардың негізінде шарттарды өзгерту маңызды деген қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеме валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету түрін немесе міндеттеме сапасын арттырудың басқа да құралдарын өзгерту;
- айырбастау шартын қосу;
- қаржылық міндеттеменің бағыныстылығының өзгеруі.

Сандық бағалауды жүргізу мақсаттары үшін егер бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған алынған комиссиялық сыйақыны шегергендегі комиссиялық сыйақы төлеуді қоса алғанда, жаңа шарттарға сәйкес ақша қаражаты ағындарының келтірілген құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақша қаражаты ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кемінде 10% - ға ерекшеленетін болса, шарттар айтарлықтай өзгеше болып есептеледі.

Егер шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) қаржылық міндеттемені тануды тоқтатуға әкелмесе, Компания шарттардың модификациясы қаржы активін тануды тоқтатуға алып келмейтін жағдайларда қаржы активінің жалпы баланстық құнын түзетуге қатысты тәсілмен келісілетін есеп саясатын қолданады, - яғни Компания осындай түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) нәтижесінде туындайтын қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнын шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) күніне пайда немесе шығын құрамында кез келген түзетуді таниды.

Егер қаржы активінің шарттары өзгерсе, Компания ақша қаражатының ағындары осындай түрлендірілген актив бойынша айтарлықтай ерекшеленетінін бағалайды. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай ерекшеленетін болса, онда бастапқы қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша қаражатының ағындарына құқықтар мерзімі өткен болып есептеледі. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылады және жаңа қаржы активі әділ құн бойынша есепте, оған қоса мәміле бойынша тиісті шығындар танылады.

Егер қаржы активі шарттарының модификациясы эмитенттің қаржылық қиындықтарына байланысты болса және модификация активті тануды тоқтатуға әкелмесе, онда активтің құнсыздану сомасын бағалау кезінде модификацияға дейінгі пайыздық мөлшерлеме пайдаланылады.

(iv) Құнсыздану

4-ескертпені де қараңыз.

Компания амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдары бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резервін таниды.

Үлестік құралдарға инвестициялар бойынша құнсызданудан болған шығын танылмайды.

Компания резерв сомасы 12 айлық күтілетін кредиттік залалдарға тең болатын мынадай құралдарды қоспағанда, барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервтерін таниды:

- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік тәуекелі төмен борыштық инвестициялық бағалы қағаздар; және
- олар бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай жоғарыламаған өзге қаржы құралдары (4-ескертпені қараңыз).

Компания, Егер оның несиелік рейтингі әлемде жалпы қабылданған «инвестициялық сапа» рейтингісіне сәйкес келсе, борыштық бағалы қағаздың несиелік тәуекелі төмен деп санайды.

12 айлық күтілетін кредиттік шығындар («12 айлық ККШ») – есепті күннен кейін 12 ай ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолт оқиғалары салдарынан күтілетін кредиттік шығындардың бір бөлігі. 12 айлық ККШ танылатын қаржы құралдары «1-кезең» қаржы құралдарына жатады.

Бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік шығындар («бүкіл мерзім үшін ККШ») оның қолданылуының барлық күтілетін мерзімі ішінде қаржы құралы бойынша дефолттың барлық ықтимал оқиғаларының нәтижесінде ККШ ретінде айқындалады. ККШ бүкіл мерзім ішінде таныған, сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған активтер болып табылмайтын қаржы құралдары «2-кезең» (егер қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай жоғарылаған, бірақ қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын жағдайда) және «3-кезең» қаржы құралдарына жатады»(егер қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылған жағдайда).

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау

Күтілетін кредиттік шығындар дефолттың басталу ықтималдығының дәрежесі бойынша мөлшерленген кредиттік шығындардың есептік бағасын білдіреді. Олар келесідей бағаланады:

- *есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік-құнсызданбаған болып табылмайтын қаржы активтеріне қатысты:* ақша қаражатының барлық күтілетін толық алынбауының келтірілген құны ретінде (яғни Шартқа сәйкес компанияға тиесілі ақша қаражатының ағындары мен Компания алуды күтетін ақша қаражатының ағындары арасындағы айырма);
- *есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік-құнсызданған болып табылатын қаржы активтеріне қатысты:* активтердің жалпы баланстық құны мен ақша қаражатының болашақтағы есептік ағындарының келтірілген құны арасындағы айырма ретінде.

Қайта құрылымдалған қаржылық активтер

Тараптардың келісімі бойынша қаржы активінің шарттары қайта қаралған немесе қаржы активінің шарттары өзгертілген немесе эмитенттің қаржылық қиындықтары себебінен қолданыстағы қаржы активі жаңасымен ауыстырылған жағдайда, осы қаржы активін тануды тоқтату қажеттілігі тұрғысынан бағалау жүргізіледі және күтілетін кредиттік шығындар былайша бағаланады:

- Егер күтілетін қайта құрылымдау қолда бар активті тануды тоқтатуға әкелмесе, онда түрлендірілген қаржы активі бойынша ақша қаражатының күтілетін ағындары қолда бар актив бойынша ақша қаражатының толық алынбаған сомасының есебіне енгізіледі.
- Егер күтілетін қайта құрылымдау қолданыстағы активті тануды тоқтатуға әкеп соғатын болса, онда жаңа активтің күтілетін әділ құны оны тануды тоқтатқан сәтте қолданыстағы актив бойынша ақша қаражатының түпкілікті ағыны ретінде қаралады. Бұл сома қолданыстағы қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, тануды тоқтатудың күтілетін күнінен есепті күнге дейінгі кезең үшін дисконтталатын қолданыстағы қаржы активі бойынша ақша қаражатын толық алмау сомасының есебіне енгізіледі.

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері

Әрбір есепті күнге Компания амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтерін және басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін борыштық қаржы активтерін олардың кредиттік құнсыздануы тұрғысынан бағалауды жүргізеді. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша болашақ ақша қаражатының есеп айырысу ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиғалар болған кезде «кредиттік-құнсызданған» болып табылады.

Қаржы активінің кредиттік құнсыздануының куәлігі, атап айтқанда, мынадай бақыланатын деректер болып табылады:

- эмитенттің елеулі қаржылық қиындықтары;
- шарт талаптарын бұзу, мысалы дефолт немесе төлемнің мерзімін өткізіп алу;
- Компанияның өзге жағдайларда ол қарамайтын шарттарда қарызды немесе аванстық төлемді қайта құрылымдауы;
- қарыз алушының банкроттығы немесе өзге де қаржылық қайта ұйымдастырылуы ықтималдығының туындауы;
- қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жоғалуы.

Қарыз алушының қаржылық жай-күйінің нашарлауы салдарынан талаптары қайта қаралған құрал, егер шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алмау тәуекелінің айтарлықтай төмендегені және құнсызданудың басқа да белгілері жоқ екендігі туралы куәлік болмаса ғана, әдетте, кредиттік-құнсызданған болып есептеледі. Бұдан басқа, 90 күн немесе одан көп мерзімге мерзімі өткен қаржы құралдары кредиттік-құнсызданған болып есептеледі.

Қаржылық жағдай туралы жеке есепте күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервін ұсыну

Күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резервінің сомалары қаржылық жағдай туралы жеке есепте мынадай түрде ұсынылған:

- *амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері:* осы активтердің жалпы баланстық құнын азайту ретінде;
- *басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құралдар:* шығындарға арналған бағалау резерві қаржылық жағдай туралы жеке есепте танылмайды, өйткені бұл активтердің баланстық құны олардың әділ құны болып табылады. Алайда шығындарға арналған бағалау резервінің шамасы әділ құнның өзгеру резервінің құрамында ашылады және танылады.

Есептен шығару

Қаржы активтері оларды өтеудің негізді күтулері болмаған кезде есептен шығаруға жатады (ішінара немесе толық сомада). Әдетте, бұл Компания қарыз алушыда есептен шығаруға жататын берешек сомасын өтеу үшін жеткілікті көлемде ақша қаражатының ағындарын генерациялай алатын активтер немесе кіріс көздері жоқ екенін анықтаған жағдай. Алайда есептен шығарылған қаржы активтеріне қатысты Компания тиесілі сомаларды өтеу жөніндегі саясатқа сәйкес берешекті өндіріп алу жөніндегі қызметті жүзеге асыруды жалғастыра алады.

(ж) Кіріктірілген туынды құралдар

Туынды құралдарды басқа шарттық келісімге («негізгі шарт») кіріктіруге болады. Компания есепте негізгі шарттан бөлек кірістірілген туынды құралды көрсетеді:

- негізгі шарт 9 ХКЕС (IFRS) қолдану саласына жататын актив болып табылмайды;
- негізгі шарттың өзі пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағалау санатына жатпайды;
- кіріктірілген туынды құралдың шарттары, егер олар жеке шартта болса, туынды құралдың анықтамасына сәйкес келеді; және
- кіріктірілген туынды құралдың экономикалық сипаттамалары мен тәуекелдері негізгі шарттың экономикалық сипаттамалары мен тәуекелдерімен тығыз байланысты емес.
- Бөлінген жапсарлас туынды құралдар барлық өзгерістері пайда немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланады.

(з) Еншілес ұйымдарға инвестициялар

Еншілес ұйымдар Компанияның бақылауындағы инвестициялар объектілері болып табылады. Егер Компания инвестиция объектісіне қатысудан түсетін ауыспалы табыспен байланысты тәуекелге ұшыраса немесе осындай табысты алуға құқығы болса, сондай-ақ инвестициялар объектісіне қатысты өз өкілеттіктерін пайдалану арқылы көрсетілген табыстың шамасына ықпал ету қабілеті болса, Компания инвестициялар объектісін бақылайды.

Еншілес ұйымдарға барлық инвестициялар өзгерістері жеке қаржылық есептіліктегі кезеңдегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланады. Сондай-ақ, Компания шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындайды, онда 10 ХКЕС (IFRS) сәйкес еншілес ұйымдарды шоғырландырады.

Бақыланатын еншілес ұйымдардағы инвестициялардың әділ құнын айқындау кезінде пайдаланылатын әдістер 27-ескертпеде ашылған.

(и) Негізгі құралдар

(i) Тану

Негізгі құралдардың объектілері жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған шығындарды шегергендегі нақты шығындар бойынша қаржылық есептілікте көрсетілген.

Егер негізгі құралдардың объектісі пайдалы қызмет мерзімі әртүрлі бірнеше компоненттерден тұратын болса, мұндай компоненттер негізгі құралдардың жеке объектілері ретінде көрсетіледі.

(ii) Тозу

Негізгі құралдар бойынша амортизация оларды пайдалы пайдаланудың болжамды мерзімі ішінде біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі. Амортизация объектіні сатып алған күннен бастап, ал шаруашылық тәсілмен салынған негізгі құралдардың объектілері үшін – объектінің құрылысы аяқталған және оның пайдалануға дайын болған сәттен бастап есептеледі. Жер учаскелері бойынша амортизация есептелмейді. Негізгі құралдардың әртүрлі объектілерінің пайдалы қызмет мерзімі келесідей ұсынылуы мүмкін:

- көлік құралдары	8 жылдан 10 жылға дейін;
- бағдарламалық қамтамасыз ету	3 жылдан 8 жылға дейін;
- өзгелері	2 жылдан 10 жылға дейін.

(к) Материалдық емес активтер

- Сатып алынған материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған шығындарды шегергендегі нақты шығындар бойынша жеке қаржылық есептілікте көрсетіледі. Арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуге лицензиялар сатып алуға және оны енгізуге арналған шығындар тиісті материалдық емес активтің құнына капиталдандырылады. Материалдық емес активтер бойынша Амортизация олардың пайдалы пайдаланылуының болжамды мерзімі ішінде тозуды біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі. Материалдық емес активтерді пайдалы пайдалану мерзімі 5 жылды құрайды.

(л) Акционерлік капитал

(i) Қарапайым акциялар

Қарапайым акциялар меншікті капитал ретінде жіктеледі. Қарапайым акциялар эмиссиясымен тікелей байланысты қосымша шығындар барлық салықтарды шегергенде меншікті капиталдың азаюы ретінде көрсетіледі.

(ii) Дивидендтер

Компанияның дивидендтерді жариялау және төлеу мүмкіндігі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының реттеуіне жатады.

Қарапайым акциялар бойынша дивидендтер жеке қаржылық есептілікте олардың жариялануына қарай бөлінбеген пайданы пайдалану ретінде көрсетіледі.

(м) Салық салу

Табыс салығының сомасы ағымдағы салық сомасын және кейінге қалдырылған салық сомасын қамтиды. Табыс салығы өзге жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін операцияларға немесе тиісінше өзге жиынтық табыстың құрамында немесе тікелей капиталдың құрамында көрсетілетін капитал шоттарында тікелей көрсетілетін меншік иелерімен жасалатын операцияларға жататын сомаларды қоспағанда, пайданың немесе залалдың құрамында толық көлемде көрсетіледі.

Ағымдағы табыс салығы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыста болған немесе іс жүзінде қолданысқа енгізілген табыс салығы бойынша мөлшерлемелерді, сондай-ақ өткен есепті жылдардағы табыс салығының сомасын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелер сомасын ескере отырып, жыл ішіндегі салық салынатын пайданың болжамды мөлшерін негізге ала отырып есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері оларды жеке қаржылық есептілікте көрсету мақсаттары үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаларға қатысты көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салықтарды есептеу кезінде мынадай уақытша айырмалар ескерілмейді: салық салынатын пайданы азайтпайтын гудвилл; бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға да әсер етпейтін активтердің немесе міндеттемелердің бастапқы көрінісі; бас компания уақытша айырманы қалпына келтіру мерзімдерін бақылай алатын және осы айырманы азайту ықтималдығы бар еншілес кәсіпорындарға салынатын инвестицияларға байланысты уақытша айырмалар. Жақын болашақта уақытша айырмашылық іске асырылмайды.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін есептеу компанияның есепті кезеңнің соңына активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеуді немесе өтеуді жоспарлап отырған тәсіліне байланысты болатын салық салдарын көрсетеді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің шамасы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе мәні бойынша қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып, уақытша айырмаларды қалпына келтіру сәтінде болашақта қолданылатын салық мөлшерлемелеріне сүйене отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активі оған қатысты тиісті уақытша айырмалар мен пайдаланылмаған салық шығындары мен кредиттер іске асырылуы мүмкін салық салынатын пайданы алудың жоғары ықтималдығы бар шамада ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтерінің шамасы тиісті салық пайдасын өткізу мүмкін болмайтын бөлігінде төмендейді.

(н) Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер

Ағымдағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру барысында компания өзіне инвестициялар бойынша пайдаланылмаған міндеттемелерді қамтитын инвестициялық сипаттағы міндеттемелерді қабылдайды. Инвестициялар бойынша міндеттемелерді қабылдау кезіндегі шығындар бойынша резервтер шығындардың басталуы ықтимал деп есептелгенде және оларды сенімді бағалауға болатын кезде танылады.

(о) Жалдау

Шарт жасалған кезде Компания Шарттың тұтастай немесе оның жекелеген компоненттерінің жалдау шарты болып табылатындығын бағалайды.

Шарт жалдау шарты болып табылады немесе егер осы Келісім бойынша белгілі бір уақыт ішінде сәйкестендірілген активтің пайдаланылуын бақылау құқығы өтеудің орнына берілсе жалдау компонентін қамтиды.

Компания жалға алушы ретінде

Жалдау құрамдаушы бар шарттың қолданылуы немесе модификациясы басталған кезде Компания шартта көзделген өтемді жалдаудың әрбір құрамдаушына оның оқшауланған мәміленің салыстырмалы бағасы негізінде бөледі.

Компания активті пайдалану құқығы және жалдау басталған күнгі жалдау бойынша міндеттеме нысанында таниды. Пайдалану құқығы нысанындағы актив базалық активті демонстрация және ауыстыру, базалық активті немесе ол орналасқан учаскені қалпына келтіру кезінде туындайтын шығындардың бағалау шамасына және келтірілген бастапқы тікелей шығындарға ұлғайтылған, жалдауды бастау күніне немесе осындай күнге дейін жасалған жалдау төлемдерінің шамасына түзетумен жалдау бойынша міндеттеменің бастапқы шамасын құрайтын, жалдау бойынша алынған ынталандыру төлемдерін шегергендегі бастапқы құн бойынша бастапқыда бағаланады.

Кейіннен есепке алу кезінде пайдалану құқығы нысанындағы актив жалдау басталған күннен бастап жалдау мерзімі аяқталғанға дейін желілік әдіспен амортизацияланады. Бұған қосымша пайдалану құқығы нысанындағы активтің құны ол болған кезде құнсызданудан болатын шығындардың шамасына кезең-кезеңімен төмендетіледі, сондай-ақ жалдау бойынша міндеттемеге белгілі бір қайта бағалау жүргізу кезінде түзетіледі.

Жалдау жөніндегі міндеттеме бастапқыда жалдаудың басталу күніне төленбеген, жалдау шартында кепілге салынған пайыздық ставканы пайдалана отырып дисконтталған жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша немесе егер мұндай ставканы оңай анықтау мүмкін болмаса, компанияның қосымша қарыз қаражатын тарту ставкасын пайдалана отырып бағаланады. Әдетте, Компания қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін дисконттау мөлшерлемесі ретінде пайдаланады.

Жалдау жөніндегі міндеттеме кейінгі есепке алу кезінде тиімді пайыздық ставка әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Егер болашақ жалдау төлемдері өзгерсе, ол қайта бағаланады.

Компания активтерді төмен құны бар активтерді жалдау шарттары мен қысқа мерзімді жалдау шарттарына қатысты пайдалану құқығы мен жалдау міндеттемесі түрінде танымау туралы шешім қабылдады. Компания осындай шарттарға сәйкес жүзеге асырылатын жалдау төлемдерін жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыс ретінде таниды.

(п) Мемлекеттік субсидиялар

Мемлекеттік субсидиялар-бұл үкімет, мемлекеттік агенттіктер және мемлекеттік ұйымдар компанияның қызметіне қатысты өткен немесе болашақта белгілі бір шарттарды орындау үшін компанияның ресурстарын ауыстыру түрінде беретін көмек. Егер Компания олармен байланысты барлық шарттарды орындайтынына және көрсетілген субсидияларды алатынына негізделген сенім болмаса, мемлекеттік субсидиялар танылмайды. Өтеуді талап етуі мүмкін шарттар болған кезде субсидиялар міндеттемелер құрамында танылады.

Нарықтық бағадан төмен сыйақы мөлшерлемесі бойынша мемлекеттік қарыз алудан түсетін пайда мемлекеттік субсидия ретінде ескеріледі. Сыйақы мөлшерлемесінен түсетін пайда нарықтық құннан төмен қарыздың бастапқы баланстық құны мен түсімдер сомасы арасындағы айырма ретінде бағаланады.

(р) Жаңа стандарттар мен түсіндірулер

Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсініктемелер

Бірқатар жаңа стандарттар 2022 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын, мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігі бар жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Алайда, Компания осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады.

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсіндірулер компанияның жеке қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде:

- Ауыртпалықты шарттар-шартты орындауға арналған шығындар (ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер 37).
- Бір мәміленің (ХҚЕС (IAS) түзетулері 12) салдарынан туындайтын активтер мен міндеттемелерге жататын кейінге қалдырылған салық.
- 30 жылғы 2021 маусымнан кейінгі кезеңдерге әсер ететін COVID-19 пандемиясымен байланысты жалдау бойынша жеңілдіктер (ХҚЕС-ке түзету (IFRS) 16).
- ХҚЕС жыл сайынғы жетілдіру, 2018-2020 жылдар кезеңі-түрлі стандарттар.
- Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер (ХҚЕС (IAS) 16 түзетулер) «Негізгі құралдар»).
- Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелер (ХҚЕС-ке түзетулер (IFRS) 3).
- Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу (ХҚЕС (IAS) түзетулер 1).

- Есеп саясатын ашу (ХҚЕС (IAS) 1-ге және ХҚЕС бойынша 2-практикалық ұсынымдарға түзетулер).
- Бухгалтерлік бағалауды айқындау (ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер 8).

2021 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енген жаңа түсіндірмелер

Бірқатар жаңа түсіндірулер 2021 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енді. Осы түсіндірмелерді қолдану компанияның жеке қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

4 Қаржылық тәуекелдерді талдау

Осы ескертпеде Компанияның қаржылық тәуекелдерге ұшырағыштығы туралы ақпарат берілген. Компанияның қаржылық тәуекелдерді басқару бойынша қолданатын саясаты туралы ақпарат 20-ескертпеде берілген.

Кредиттік тәуекел - күтілетін кредиттік залалдар сомасы

Құнсыздануды бағалау үшін пайдаланылған бастапқы деректер, жорамалдар және әдістер

Есеп саясатының сипаттамасын 3(е)(iv) ескертпеде қараңыз.

Кредиттік тәуекелдің едәуір артуы

Қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай жоғарылауының орын алғанын бағалау кезінде Компания орынды және шамадан тыс шығындарсыз немесе күш-жігерсіз қолжетімді болатын негізделген және расталатын ақпаратты қарайды. Бағалау сандық және сапалық ақпаратты, сондай-ақ компанияның тарихи тәжірибесіне, кредиттік сапаны сараптамалық бағалауға және болжамды ақпаратқа негізделген талдауды қамтиды.

Бағалаудың мақсаты салыстыру арқылы кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияға қатысты кредиттік тәуекелдің елеулі түрде артуының орын алғанын анықтау болып табылады:

- есепті күнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы; және
- кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияны бастапқы тану кезінде уақыттың осы сәтіне қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы (егер орынды болса, мерзімінен бұрын өтеуге қатысты күтулердің өзгеруін ескере отырып түзетілген).

Компания дефолт тәуекелін болжау үшін пайдаланылатын түрлі деректер негізінде, сондай-ақ кредиттік сапаға қатысты сараптамалық пайымдауды қолдану арқылы кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позицияға кредиттік тәуекелдің тиісті рейтингін береді. Кредиттік тәуекелдің рейтингтері дефолттың басталу тәуекелінің индикаторы болып табылатын сапалық және сандық факторларды пайдалана отырып айқындалады. Бұл факторлар кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияның сипатына және борышкердің түріне байланысты өзгереді.

Кредиттік тәуекел рейтингтері дефолт қаупі несие тәуекелінің нашарлауына байланысты экспонент бойынша өсетіндей анықталады және калибрленеді – мысалы, кредиттік тәуекелдің 1 және 2 рейтингтері арасындағы айырмашылық кредиттік тәуекелдің 2 және 3 рейтингтері арасындағы айырмашылықтан аз.

Кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позиция қарыз алушы туралы қолда бар ақпараттың негізінде бастапқы тану күніне кредиттік тәуекелдің белгілі бір рейтингіне жатады. Кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялар тұрақты мониторингке жатады, бұл бастапқы тану кезінде кредиттік тәуекел рейтингінен өзгеше рейтинг позициясын беруге әкелуі мүмкін. Мониторинг әдетте келесі деректерді талдауды қамтиды:

- Эмитенттер туралы ақпаратты мерзімді негізде талдау нәтижесінде алынған ақпарат-мысалы, аудиттелген қаржылық есептілік, басқарушылық есептілік, бюджеттер, болжамдар мен жоспарлар;
- Кредиттік рейтингтік агенттіктердің деректері, баспасөздегі жарияланымдар, сыртқы кредиттік рейтингтердің өзгеруі туралы ақпарат;
- Мерзімі өткен берешектің мәртебесі туралы ақпаратты қоса алғанда, төлемдер туралы ақпарат;
- Эмитенттің қызметін немесе оның шаруашылық қызметін жүзеге асырудың саяси, нормативтік және технологиялық ортасындағы нақты және күтілетін елеулі өзгерістер.

Дефолт ықтималдығының уақытша құрылымын құру

Кредиттік тәуекел рейтингтері кредиттік тәуекелге ұшырайтын позициялар үшін дефолт ықтималдығының уақытша құрылымын құру кезіндегі негізгі бастапқы деректер болып табылады. Компания өнім мен эмитенттің түріне, сондай-ақ кредиттік тәуекел рейтингіне байланысты талданатын кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияларға қатысты дефолт деңгейі туралы мәліметтерді жинайды.

Кредиттік тәуекелдің едәуір артуының бар-жоғын анықтау

Кредиттік тәуекелдің едәуір артуын айқындау критерийлері портфельге байланысты әр түрлі және дефолт ықтималдығы көрсеткіші мәндерінің сандық өзгерістерін де, сапалық факторларды да, оның ішінде мерзімі өткен мерзімі бойынша «шектеуші» белгісін де қамтиды.

Егер Компания эмитенттің кредиттік рейтингі бастапқы танылған сәттен бастап 2 тармаққа және одан да көп төмендегенін анықтаса, Компания кредиттік тәуекелге ұшырайтын нақты позиция бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай өсті деп есептейді.

Кредиттік сапаны сараптамалық бағалау негізінде және мүмкіндігінше компанияның тиісті тарихи тәжірибесінің негізінде, егер бұған әсерін сандық тәуекел шеңберінде толық шамада анықтау мүмкін болмайтын кредиттік тәуекелдің елеулі жоғарылауының индикаторы болып табылатын белгілі бір сапалық көрсеткіштер көрсетілсе, қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі артуы орын алды деген қорытынды жасауға болады. талдау.

Компания қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай жоғарылағанын куәландыратын «шектеуші» белгісі ретінде осы актив бойынша 30 күннен астам мерзімі өткен мерзімнің болуын есептейді. Мерзімі өткен берешек күндерінің саны толық сомада төлем алынбаған жағдай бойынша ең ерте күннен бастап күндер санын есептеу арқылы айқындалады.

«Дефолт» ұғымының анықтамасы

Қаржылық активті компания мынадай жағдайларда дефолт оқиғасы басталған қаржылық активтерге жатқызады:

- борышкердің компания алдындағы кредиттік міндеттемелері компанияның кепілзаттық қамтамасыз етуді іске асыру (ол болған кезде) сияқты шараларды қолданбай толық көлемде өтелуі екіталай; немесе
- борышкердің компания алдындағы кез-келген маңызды несиелік міндеттемелері бойынша қарызы 90 күннен асады. Овердрафттар клиент көзделген лимитті бұзған не оған лимит ағымдағы өтелмеген берешек сомасынан аз сомаға дейін төмендетілген кезден бастап мерзімі өткен берешек болып саналады; немесе
- қарыз алушының банкроттығы нәтижесінде оның несие бойынша өз міндеттемелерін төлей алмауына байланысты актив қайта құрылымдалуы мүмкін.

Эмитенттің міндеттемелері бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезінде Компания мынадай факторларды ескереді:

- сапалық-мысалы, шарттың шектеулі талаптарын бұзу («ковенанттар»);

- сандық-мысалы, мерзімі өткен берешектің мәртебесі және бір эмитенттің компания алдындағы басқа міндеттемелер бойынша төлемеу; сондай-ақ
- жеке және сыртқы көздерден алынған басқа ақпарат.

Қаржы құралы бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезіндегі бастапқы деректер және мән-жайлардағы өзгерістерді көрсету үшін олардың маңыздылығы уақыт өте келе өзгеруі мүмкін.

Болжамды ақпаратты қосу

Компания болжамды ақпаратты қаржы құралын бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелді елеулі арттыру мәніне бағалауға да, сол сияқты күтілетін кредиттік шығындарды бағалауға да қосады. Компания болжамды ақпаратты бағалау үшін сараптамалық пікірді қолданады. Бұл бағалау сыртқы көздерден алынған ақпаратқа негізделген. Сыртқы ақпарат мемлекеттік органдар, ҚРҰБ, ҚР Ұлттық экономика министрлігі жариялайтын экономикалық деректер мен болжамдарды, сондай-ақ жеке және ғылыми болжамдарды қамтуы мүмкін. Кредиттік тәуекел мен кредиттік шығындарды бағалауға әсер ететін негізгі фактор ретінде ЖІӨ болжамы анықталды.

Түрлендірілген қаржылық активтер

Құрал бойынша шартта көзделген талаптар нарықтық жағдайлардың өзгеруін және эмитенттің кредит қабілеттілігінің ағымдағы немесе ықтимал нашарлауымен шартталмаған басқа да факторларды қоса алғанда, бірқатар себептер бойынша өзгертілуі мүмкін. Шарттары түрлендірілген қолданыстағы құралды есепке алуда тану 3(e)(iii) ескертпеде сипатталған есепке алу саясатына сәйкес әділ құны бойынша түрлендірілген шарттары бар жаңа құралды есепке алуда тану тоқтатылуы және көрсетілуі мүмкін.

Егер қаржы активінің шарттары өзгерсе және шарттардың модификациясы қаржы активін тануды тоқтатуға әкелмесе, қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі артуы орын алғанын айқындау салыстыру арқылы жүргізіледі:

- шарттың түрлендірілген талаптары негізінде есепті күнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігінде дефолт ықтималдығы; және
- шарттың бастапқы талаптары негізінде қаржы активін бастапқы тану кезінде уақыттың осы сәтіне қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы.

Қаржы активі шарттарының модификациясы оны танудың тоқтатылуына әкеп соқтырған кезде, жаңадан танылған қаржы активі 1-кезеңге жатады (ол тану күніне кредиттік-құнсызданған болып табылмаған жағдайда).

Компания қайтарылатын берешек сомасын барынша ұлғайту және дефолт тәуекелін барынша азайту үшін қаржылық қиындықтарға («келісім шарттарын қайта қарау тәжірибесі») тап болған клиенттердің берешегі бойынша шарттарды қайта қарайды. Компанияның келісім шарттарын қайта қарау жөніндегі саясатына сәйкес, егер дефолт оқиғасы орын алса немесе дефолттың пайда болу қаупі жоғары болса, шарттарды қайта қарау әрбір жеке клиентке қатысты жүзеге асырылады, сондай-ақ борышкер шарттың бастапқы талаптарына сәйкес төлемді жүзеге асыру үшін барлық қажетті күш-жігерін салғанын және оның дефолт оқиғасы орын алған жағдайда, компания алдындағы өз міндеттемелерін қайта қаралған шарттарда орындай алады.

Шарттарды қайта қарау, әдетте, өтеу мерзімін ұзартуды және пайыздарды төлеу мерзімдерін өзгертуді қамтиды.

Келісімдердің шарттарын қайта қарау жөніндегі саясат шеңберінде түрлендірілген қаржы активтері бойынша дефолт ықтималдығын бағалау шарттардың түрленуі компанияның пайыздар мен негізгі соманы алу бойынша мүмкіндіктерін жақсартуға немесе қалпына келтіруге алып келген-келмегенін, сондай-ақ келісімнің шарттарын осындай қайта қарауға қатысты компанияның алдыңғы тәжірибесін көрсетеді. Осы процесс аясында Компания шарттың өзгертілген талаптарына қатысты борышкердің қарызына қызмет көрсету сапасын бағалайды және әртүрлі мінез-құлық факторларын қарастырады.

Жалпы жағдайда, шарттың талаптарын қайта қарау кредиттік тәуекелді елеулі арттырудың сапалы индикаторын білдіреді және шарттың талаптарын қайта қарау ниеті кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияның кредиттік-құнсызданған болып табылатындығының, дефолт оқиғасының орын алғандығының дәлелі болып табылуы мүмкін. Эмитентке кредиттік тәуекелге ұшыраған позиция бұдан былай кредиттік-құнсызданған/ол бойынша дефолт оқиғасы басталған немесе дефолт ықтималдығы соншалықты төмендеген болып есептелетін, шығындарға арналған бағалау резерві қайтадан 12 айлық есептік көрсеткішке тең сомада бағаланатын уақытқа дейін белгілі бір уақыт кезеңі ішінде тұрақты негізде төлемдерді уақтылы жүзеге асыру қажет болады. күтілетін кредиттік шығындар.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау

Күтілетін несиелік шығындарды бағалаудағы негізгі бастапқы деректер келесі айнымалылардың уақытша құрылымы болып табылады:

- дефолт ықтималдығы (PD көрсеткіші);
- дефолт жағдайында шығын шамасы (LGD көрсеткіші);
- дефолт жағдайында тәуекелдегі сома (ead шамасы).

PD көрсеткіштерін бағалау кредиттік тәуекелге ұшыраған көрсеткіштерді белгілі бір күнге жүргізілген бағалауды білдіреді. Бұл бағалау сандық және сапалық факторларды қоса алғанда, компанияда бар жинақталған деректерге негізделген. Мүмкіндігінше, Компания PD көрсеткіштерін бағалау үшін нарықтық деректерді пайдаланады. Егер контрагенттің кредиттік сапасының рейтингі немесе кредиттік тәуекелге ұшыраған позиция өзгерсе, онда бұл тиісті PD көрсеткіштерін бағалауда өзгерістерге әкеледі. PD көрсеткіштері кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияларды өтеудің шарттық мерзімдерін және мерзімінен бұрын өтеуге қатысты күтулерді ескере отырып бағаланады.

Компания LGD көрсеткіштерін өз міндеттемелері бойынша дефолтқа жол берген контрагенттерге қатысты талап-арыздар бойынша ақша қаражатын қайтару коэффициенттері туралы ақпарат негізінде бағалайды. LGD бағалау модельдерінде құрылымы, қамтамасыз ету түрі, талаптардың үлкендік дәрежесі, контрагент өз қызметін жүзеге асыратын сала және қаржы активінің ажырамас бөлігі болып табылатын кез келген қамтамасыз етуді өтеуге арналған шығындар ескерілген. LGD көрсеткіштері әртүрлі экономикалық сценарийлерді ескере отырып түзетіледі. Олар дисконттау факторы ретінде тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып, дисконтталған ақша ағындарының негізінде есептеледі.

Дефолт жағдайында тәуекел астындағы сома дефолт басталған күні кредиттік тәуекелге ұшыраған шаманың есептік бағасын білдіреді. Компания осы көрсеткішті амортизацияны қоса алғанда, шарттың талаптарына сәйкес осы шамада күтілетін өзгерістерді ескере отырып, есепті күнгі ағымдағы шаманы негізге ала отырып есептейді. Қаржы активі үшін EAD мәні жалпы баланстық құн болып табылады.

Қарыздар мен қаржылық кепілдік шарттарын беру жөніндегі міндеттемелер үшін EAD шамасы бағасы тарихи байқаулар мен болжамдар негізінде жүргізілетін шарт бойынша талап етілуі мүмкін талап етілген соманы да, сондай-ақ күтілетін соманы да қамтиды.

Жоғарыда сипатталғандай, олар бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай жоғарыламаған қаржы активтері үшін PD-нің ең жоғары 12 айлық көрсеткіші пайдаланылған жағдайда, Компания тәуекелдерді басқару мақсаттары үшін Компания неғұрлым ұзақ кезеңді қарастырса да, ол кредиттік тәуекелге ұшыраған мерзім ішінде шарт бойынша ең жоғары кезең ішінде (ұзартуға арналған кез келген опциондарды қоса алғанда) дефолт тәуекелін ескере отырып, күтілетін кредиттік шығындарды бағалайды. Шарт бойынша ең жоғары кезең Компания берешекті өтеуді талап етуге құқығы бар күнге дейін қолданылады.

Компанияда өткен кезеңдердің жеткілікті көлемдегі ақпараты жоқ портфельдерге қатысты қосымша ретінде сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат пайдаланылады. Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау үшін бастапқы ретінде сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат пайдаланылған портфельдердің мысалдары төменде келтірілген.

**Сыртқы көздерден алынған
салыстырмалы ақпарат**

	2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық		PD көрсеткіші	LGD көрсеткіші
	құны			
Ақша қаражаты және оның баламалары	9,551,504		S&P дефолт статистикасы	S&P қайтару статистикасы/ Қазақстан ішіндегі позициялар үшін LGD дефолтты қаржы институттарынан тарихи өтеулерге негізделді
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	1,328,299			
Инвестициялық қаржылық активтер	2,996,409			

Кредиттік сапаны талдау

Келесі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша және басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген. Егер өзгеше көрсетілмесе, қаржы активтері бойынша кестеде сомалар жалпы баланстық құнның шамаларын көрсетеді.

«12 айлық күтілетін кредиттік шығындар», «бүкіл мерзімге күтілетін кредиттік шығындар» және «кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер» терминдерінің түсіндірмесі 3(e)(iv) ескертпеде келтірілген.

	2021 жылғы 31 желтоқсан		
	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар	Барлығы
мың теңге			
<i>Ақша қаражаты және оның баламалары</i>			
- BBB - ден BBB+дейінгі кредиттік рейтингі бар	43,793	-	43,793
- BB-дан BB+ - ға дейінгі кредиттік рейтингпен	4,955	-	4,955
- рейтингі жоқ («Ситибанк Қазақстан»АҚ)	11,057	-	11,057
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражатының және банктердегі қысқа мерзімді депозиттердің жиынтығы	59,805	-	59,805
Бастапқы мерзімі үш айдан аз сатып алу және кері сату шарттары («кері репо») – кредиттік рейтинг берілмей	9,491,699	-	9,491,699
	9,551,504	-	9,551,504

«Қазына Капитал Менеджмент» АҚ
2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жеке қаржылық есептілікке ескертпелер

2020 жылғы 31 желтоқсан			
мың теңге	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар	Барлығы
Ақша қаражаты және оның баламалары			
- ВВВ - ден ВВВ+дейінгі кредиттік рейтингі бар	10,169,739	-	10,169,739
- ВВ-дан ВВ+ - ға дейінгі кредиттік рейтингпен	453,697	-	453,697
- рейтингі жоқ («Ситибанк Қазақстан»АҚ)	31,243	-	31,243
Баланстық құны	10,654,679	-	10,654,679
2021 жылғы 31 желтоқсан			
мың теңге	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар	Барлығы
Кредиттік институттардан алынатын сомалар			
- ВВ-дан ВВ+ - ға дейінгі кредиттік рейтингпен	1,329,814	-	1,329,814
- D кредиттік рейтингімен	-	9,895,095	9,895,095
	1,329,814	9,895,095	11,224,909
Шығындарға арналған бағалау резерві	(1,515)	(9,895,095)	(9,896,610)
Баланстық құны	1,328,299	-	1,328,299
2020 жылғы 31 желтоқсан			
мың теңге	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар	Барлығы
Кредиттік институттардан алынатын сомалар			
- ВВ-дан ВВ+ - ға дейінгі кредиттік рейтингпен	19,636,282	-	19,636,282
- D кредиттік рейтингімен	-	9,718,661	9,718,661
	19,636,282	9,718,661	29,354,943
Шығындарға арналған бағалау резерві	(120,007)	(9,718,661)	(9,838,668)
Баланстық құны	19,516,275	-	19,516,275

	31 желтоқсан 2021 жыл	31 желтоқсан 2020 жыл
	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар
мың теңге		
<i>Клиенттерге берілген қарыздар</i>		
Мерзімі өтпеген	10,165,156	-
Баланстық құны	10,165,156	-
	31 желтоқсан 2021 жыл	31 желтоқсан 2020 жыл
	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар
мың теңге		
<i>Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бааланатын инвестициялық қаржы активтері</i>		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің мемлекеттік қазынашылық міндеттемелері	512,370	-
BB - дан BB+дейінгі кредиттік рейтингі бар корпоративтік облигациялар	-	2,183,439
	512,370	2,183,439
Шығындарға арналған бағалау резерві	-	(8,314)
Жалпы баланстық құны	513,449	2,178,492
Баланстық құны	512,370	2,183,439
	31 желтоқсан 2021 жыл	31 желтоқсан 2020 жыл
	РОСІ (бастапқы тану кезінде кредиттік- құнсызданған)	РОСІ (бастапқы тану кезінде кредиттік- құнсызданған)
мың теңге		
<i>Амортизацияланған құны бойынша бааланатын инвестициялық қаржы активтері</i>		
- B-B+дейінгі кредиттік рейтингімен	2,484,039	1,978,614
Баланстық құны	2,484,039	1,978,614

5 Тиімді мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Пайыздық кірістер		
Инвестициялық қаржылық активтер	602,873	716,122
Берілген қарыздар бойынша сыйақылар	458,767	-
Бағалы қағаздармен «кері РЕПО» операциялары бойынша сыйақылар	263,327	-
Ақша қаражаты және оның баламалары	30,875	18,495
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	28,051	39,703
	1,383,893	774,320
Пайыздық шығыстар		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(185,052)	-
РЕПО мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	(173,589)	-
Барлық пайыздық кірістер	(358,641)	-
Таза пайыздық кіріс	1,025,252	774,320

6 Қызметкерлерге арналған шығыстар

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Қызметкерлерге сыйақы	656,631	418,459
Жалақы бойынша салықтар мен аударымдар	50,301	33,078
	706,932	451,537

7 Жалпы және әкімшілік шығыстар

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Кәсіби қызметтер	225,966	138,677
Үшінші тараптардың өзге де қызметтері	140,725	95,892
Аутсорсинг	101,948	84,753
Операциялық жалдау шарттары бойынша шығыстар	84,821	78,224
Аудиторлық шығыстар	23,018	21,774
Іссапар шығыстары	16,048	1,941
Көлік қызметтері	13,338	13,000
Оқу шығындары	11,009	3,526
Тозу және амортизация	8,118	8,096
Өзгелері	8,133	16,947
	633,124	462,830

8 Табыс салығы бойынша шығыс

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс	-	1,038,847
Өткен кезеңдерде ағымдағы салық (артық төленген)/толық төленбеген	(148,233)	437,027
Бағалау резервінің уақытша айырмалары мен өзгерістерінің туындауы мен қалпына келтірілуі салдарынан кейінге қалдырылған салық активтері/кейінге қалдырылған салық міндеттемелері шамасының өзгеруі	2,295,232	(381,495)
Табыс салығы бойынша барлық шығыс	2,146,999	1,094,379

2021 жылы ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша мөлшерлеме 20% - ды құрайды (2020 жыл: 20%).

31 желтоқсанда аяқталған жылға табыс салығы бойынша тиімді ставканың есебі:

	2021 ж. мың теңге	%	2020 ж. мың теңге	%
Салық салынғанға дейінгі пайда	2,477,632		3,626,714	100
Табыс салығы бойынша қолданыстағы ставкаға сәйкес есептелген табыс салығы	495,526	20	725,343	20
Дивидендтер	(408,382)	(16)	(536,570)	(15)
Бағалы қағаздардан алынатын шегерілмейтін шығыс	-	-	29,880	1
Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері шамасының өзгеруі	2,212,165	89	-	
Басқа да шегерілмейтін (кірістер)/ шығыстар	(30,829)	(1)	1,293	-
Борыштық қаржы активтерінің құнсыздануын қалпына келтіруден түсетін салық салынбайтын кіріс	(40,458)	(2)	(3,537)	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялардан шегерілмейтін шығыстар	67,210	3	440,943	12
Өткен кезеңдерде ағымдағы салық (артық төленген)/ толық төленбеген	(148,233)	(6)	437,027	12
	2,146,999	87	1,094,379	30

Қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің құны мен салық салынатын базаны есептеу мақсатында пайдаланылатын сомалар арасында туындайтын уақытша айырмалар 2021 және 2020 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық активтерінің туындауына әкеп соғады.

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішіндегі уақытша айырмалар шамасының өзгеруі былайша ұсынылуы мүмкін.

	2021 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Кезең ішіндегі пайданың немесе шығынның құрамында көрсетілген	2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық
2021 ж. мың теңге			
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	507	(3,031)	(2,524)
Өзгерістері пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер	2,330,600	(2,330,600)	-
Басқа міндеттемелер	17,589	38,399	55,988
Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығындары	-	2,212,165	2,212,165
	2,348,696	(83,067)	2,265,629
Танылмаған кейінге қалдырылған салық активі	-	(2,212,165)	(2,212,165)
	2,348,696	(2,295,232)	53,464
2020 ж. мың теңге			
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(174)	681	507
Өзгерістері пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер	1,961,250	369,350	2,330,600
Басқа міндеттемелер	6,125	11,464	17,589
	1,967,201	381,495	2,348,696

2021 жыл ішінде танылмаған кейінге қалдырылған активтер шамасының 2,212,165 мың теңге мөлшеріндегі өзгеруі компанияның 2021 жылы туындаған көшірілетін салық залалдарына қатысты кейінге қалдырылған салық активін танымауына байланысты, өйткені Компания осы салық пайдасын пайдалана алатын болашақ салық салынатын пайданы алуы ықтимал болып табылмайды. Аталған салық залалдарын есепке алу мерзімі 2031 жылы аяқталады.

9 Шетел валютасымен операциялардан түскен таза пайда

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Бағамдық айырмалардан іске асырылмаған пайда	490,886	3,106,277
Бағамдық айырмалардан жұмсалған шығын	(15,442)	(11,095)
	475,444	3,095,182

10 Ақша қаражаты және оның баламалары

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Басқа банктердегі ағымдағы шоттар		
- ВВВ-дан ВВВ+дейінгі кредиттік рейтингімен	43,793	10,169,739
- ВВ-дан ВВ+ - ға дейінгі кредиттік рейтингпен	4,955	453,697
- рейтингі жоқ («Ситибанк Қазақстана» АҚ)	11,057	31,243
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражатының және банктердегі қысқа мерзімді депозиттердің жиынтығы	59,805	10,654,679
Бастапқы мерзімі үш айдан аз сатып алу және кері сату шарттары («кері репо») – кредиттік рейтинг берілмей	9,491,699	-
	9,551,504	10,654,679

Көрсетілген рейтингтер «Standard and Poor 's» агенттігінің рейтингтік шәкілі негізінде немесе баламалы кредиттік рейтингтер негізінде берілген. Ақша қаражаты мен оның баламаларының ешқандай баптары мерзімі өткен болып табылмайды.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания Қазақстан қор биржасында кері РЕПО шарттарын жасады. Осы шарттардың мәні Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары және «Қазақстандық тұрақтылық қоры» АҚ бағалы қағаздары болып табылды. Шарттардың баланстық құны және кепілге салынған бағалы қағаздардың әділ құны тиісінше 9,491,699 мың теңгені және 9,501,784 мың теңгені құрады.

11 Кредиттік институттардан алынатын сомалар

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
- ВВ-дан ВВ+дейінгі кредиттік рейтингімен	1,329,814	19,636,281
- D кредиттік рейтингімен	9,895,095	9,718,661
Кредиттік институттардан алынатын барлық сома	11,224,909	29,354,942
Күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резерві	(9,896,610)	(9,838,667)
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервін шегергендегі кредиттік институттардан алынатын сомалар	1,328,299	19,516,275

Көрсетілген рейтингтер «Standard and Poor 's» агенттігінің рейтингтік шәкілі негізінде немесе баламалы кредиттік рейтингтер негізінде берілген.

Күтілетін кредиттік шығындарға бағалау резервінің қозғалысы

Келесі кестеде кредиттік институттардан алынатын сомалар бойынша кезең басындағы және соңындағы шығындарға бағалау резервінің қалдықтарын салыстырып тексеру келтірілген:

мың теңге	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Есепті кезеңнің басындағы сальдо	9,838,667	8,912,991
Шығындар үшін бағалау резервінің таза өзгеруі	(193,978)	34,357
Бағамдық айырмашылық	251,921	891,319
Есепті кезеңнің соңындағы сальдо	9,896,610	9,838,667

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания «Қазинвестбанк» АҚ-дан 5,147,454 мың теңге, «Delta Bank» АҚ-дан 4,747,641 мың теңге сомасында тиесілі қаражатты кредиттік-құнсызданудан (2020 жылғы 31 желтоқсанға тиісінше 5,090,756 мың теңге, 4,627,905 мың теңге сомасында) қарайды, өйткені «Delta Bank» АҚ-дан 5,147,454 мың теңге осы қалдықтарға қатысты Компания жалпы сомасы 9,895,095 мың теңге (2020 жылғы 31 желтоқсан: 9,718,661 мың теңге) бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындарға резервті таниды.

Жоғарыда санамаланған қалдықтарды қоспағанда, кредиттік институттардан алынатын қалған сомалар бойынша Компания күтілетін кредиттік залалдарға 12 айлық күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада бағалау резервін таниды (1 - кезең).

12 Клиенттерге берілген қарыздар

	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2020 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген қарыздар	10,165,156	-
	10,165,156	-

Жыл ішінде Компания еншілес ұйымға «Жұмыспен қамту 2020-2021 жол картасы» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде жобаларды одан әрі қаржыландыру үшін номиналды құны 12,800,000 мың теңге және номиналды сыйақы мөлшерлемесімен жылдық 8.10% қарыз берді. Осы қарызды бастапқы тану күніне әділ құн жылдық 11.76% нарықтық мөлшерлемені пайдалана отырып айқындалды. Бастапқы тану кезінде 2,637,725 мың теңге мөлшеріндегі қарыздың номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемені азайтуға бағытталған (16-ескертпе).

13 Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялар

	2021 ж. мың теңге	Меншік үлесі, %	2020 ж. мың теңге	Меншік үлесі, %
Kazyna Seriktes B.V.	75,923,681	100.0	69,112,447	100.0
«Baiterek Venture Fund» АҚ	49,413,780	100.0	46,516,629	100.0
QazTech Ventures АҚ	18,468,643	100.0	-	-
Kazakhstan Project Preparation Fund ЖШС	1,273,454	100.0	-	-
«BV Management» ЖШС	181,350	100.0	158,592	100.0
	145,260,908		115,787,668	

2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Kazyna Seriktes B. V. активтері негізінен келесі инвестициялық қорларға белгіленбеген үлестік инвестициялармен ұсынылды:

	2021 ж. мың теңге	Иелену үлесі, %	2020 ж. мың теңге	Иелену үлесі, %
Инвестициялық қорларға белгіленбеген үлестік инвестициялардың әділ құны				
Kazakhstan Infrastructure Fund C.V.	32,717,971	95.2	23,784,515	95.2
KCM Sustainable Development Fund I*	18,115,667	100.0	16,170,202	100.0
CITIC-KAZYNA Investment L.P.	14,567,988	49.9	12,765,537	49.9
Kazakhstan Growth Fund L.P.	4,185,519	49.5	7,410,835	49.5
ADM KCRF L.P.	3,716,653	49.5	3,604,038	49.5
DBK Equity Fund	924,785	3.0	591,572	3.0
VTB Capital 12BF Innovation Fund L.P.	620,756	49.0	1,664,348	49.0
Falah Growth Fund L.P.	355,690	10.0	346,719	10.0
Wolfenson Capital Partners L.P.	-	9.9	1,429,084	9.9
MRIF CASP C.V.	-	9.1	587,741	9.1
Islamic Infrastructure Fund Limited Partnership	-	1.3	39,204	1.3
	75,205,029		68,393,795	

* пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін еншілес ұйымға инвестиция.

2021 жылғы 31 желтоқсанда және 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы дивидендтік кірістер мынадай инвестициялардан алынған кірістерді қамтиды:

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
«Baiterek Venture Fund» АҚ	2,000,000	-
«BV Management» ЖШС	41,910	43,294
Kazyna Seriktes B.V.	-	2,639,555
	2,041,910	2,682,849

Венчурлік инвестицияларға маманданған ұйым

Компания қызметінің негізгі түрі капитал құнының өсімінен табыс және пайда алу мақсатында инвестициялау болып табылады. Компанияның әрбір инвестициясына қатысты шығу стратегиясы бар. Компанияның инвестициялық қызметі оның еншілес ұйымдары арқылы жүзеге асырылады. Компанияда инвестициялық қызметке қатысты бақылау мен есептіліктің белгіленген жүйесі бар. Сондай-ақ Компанияда инвестициялық департамент және тәуекелдерді басқару департаменті жұмыс істейді, оның функцияларына компания басшылығы мен Директорлар кеңесіне есептілікті ұсынуды қоса алғанда, компанияның инвестициялық қызметін басқару кіреді. Бұдан басқа, еншілес ұйымдар арқылы жүзеге асырылатын компанияның инвестициялар объектілері дербес бизнес-құрылымдар болып табылады, олардың операциялық қызметіне Компания осы инвестициялар объектілеріне бақылау жасамай, шектеулі түрде қатысады. Осылайша, Компания венчурлық инвестицияларға мамандандырылған ұйымның анықтамасына сәйкес келеді деп санайды.

14 Инвестициялық қаржылық активтер

	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2020 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін инвестициялық борыштық құралдар	2,484,039	1,978,614
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін инвестициялық борыштық құралдар	512,370	2,183,439
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін инвестициялық борыштық құралдар	6,678	-
Инвестициялық қаржы активтерінің жиыны	3,003,087	4,162,053

	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2020 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтері (РОСІ-активтер) «First Heartland Jusan Bank» АҚ (бұрын – «Цеснабанк» АҚ) облигациялары	2,484,039	1,978,614
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін инвестициялық борыштық құралдардың барлығы	2,484,039	1,978,614

	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2020 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін инвестициялық борыштық құралдар		
- Мемлекеттік облигациялар		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің мемлекеттік қазынашылық міндеттемелері	512,370	-
Барлық мемлекеттік облигациялар	512,370	-
- Банктердің корпоративтік облигациялары		
BB - дан BB+дейінгі кредиттік рейтингімен	-	2,183,439
Банктердің барлық корпоративтік облигациялары	-	2,183,439
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін инвестициялық борыштық құралдардың барлығы	512,370	2,183,439

15 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

2020-2021 жылдарға арналған Жұмыспен қамту жол картасы шеңберінде агроөнеркәсіптік кешен жобаларын қаржыландыру мақсатында Компанияның Директорлар кеңесінің күндізгі отырысының 2021 жылғы 29 маусымдағы шешімімен (№10/21 хаттама) жалпы сомасы 33,700,000 мың теңгеге екі траншпен облигациялар шығару шарттары бекітілді. 2021 жылғы 27 қазанда «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ мен компания арасында Қазақстан қор биржасында бірінші транш шеңберінде 10 жыл айналыс мерзімімен және жылдық 7.1% тіркелген сыйақы мөлшерлемесімен 12,800,000 мың теңге сомаға Компанияның облигацияларын сатып алу-сату бойынша мәміле жүзеге асырылды. Компанияның осы шығарылған облигациялары бойынша міндеттемелердің әділ құны бастапқы тану кезінде 9,396,385 мың теңгені құрады және жылдық 11.76% дисконттаудың нарықтық мөлшерлемесін пайдалана отырып айқындалды. Бастапқы тану кезінде шығарылған облигациялардың әділ құны мен номиналдық құны арасындағы 3,403,615 мың теңге мөлшеріндегі айырмашылық мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттеме ретінде танылды (16-ескертпе).

16 Мемлекеттік субсидиялар

	2021 ж. мың теңге
Жыл басындағы қалдық	-
Облигацияларды шығару жолымен алынған мемлекеттік субсидия (15-ескертпе)	3,403,615
Еншілес кәсіпорынға қарыздар берілгеннен кейін мемлекеттік субсидияны пайдалану	(2,637,725)
Жыл соңындағы қалдық	765,890

Компания «Жұмыспен қамту 2020-2021 жол картасы» мемлекеттік бағдарламасын іске асыру мақсатында облигациялар шығару арқылы берілген (15-ескертпе) пайда сомасын мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттеме ретінде көрсетті. Компания қарыздар бойынша сыйақының төмен ставкасын белгілеу арқылы түпкі қарыз алушылар алдында пайданы бөлу жөнінде міндеттеме алады.

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде еншілес кәсіпорынға қарыздар беру арқылы пайдаланылған мемлекеттік субсидиялар 2,637,725 мың теңгені құрады.

17 Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер

2015 жылы Компания 2022 жылы өтеу мерзімімен Қазақстанның Даму Банкімен валюталық своп шартын жасасты, ол бойынша Компания 9,382,500 мың теңгеге орнына 50,000 мың АҚШ долларын жеткізуге тиіс болды. Компания Жылына 8.7% ставка бойынша есептелген сыйақы бойынша алдын ала төлем алды, ол 816,278 мың теңгені құрады. Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 15 шілдедегі №8/20 шешімімен Қазақстанның Даму Банкімен валюталық своп шартын 24 айдан аспайтын мерзімге ұзарту бойынша мәміле жасалды. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы міндеттеменің әділ құны 12,145,034 мың теңгені құрады. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстанның Даму Банкімен своп бойынша барлық міндеттемелер инвестициялық қаржы активтерін беру жолымен орындалды. 2021 жыл ішінде Компания осы туынды құралға қатысты 324,325 мың теңге мөлшеріндегі кірісті таныды (2020 жыл ішінде: 1,030,473 мың теңге мөлшеріндегі залал).

18 Акционерлік капитал және резервтер

(а) Шығарылған капитал

	Қарапайым акциялар			
	Акциялар саны		Құны, мың. теңге	
	2021 ж.	2020 ж.	2021 ж.	2020 ж.
1 қаңтардағы жағдай бойынша шығарылған	53,550,002	53,550,000	107,761,730	87,440,000
31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған, толық төленген	53,550,002	53,550,000	107,761,730	87,440,000

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығаруға рұқсат етілген акционерлік капиталға 55,000,000 жай акциялар кіреді (2020 жылғы 31 желтоқсан: 55,000,000). Шығарылған және төленген акционерлік капитал 53,550,002 жай акциялардан тұрады (2020 жылғы 31 желтоқсан: 53,550,000), оның 1-і құны 19,269,423 мың теңге жай акция еншілес кәсіпорындардың акцияларын сатып алуға байланысты шығарылды (1-ескертпе).

2021 жылы «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Басқармасы (№33/21 хаттама) «Бәйтерек «ҰБХ» АҚ үлесін CCL Kazakhstan Hungarian Investment Private Equity Fund C. V. (бұдан әрі – Қор) компанияның жарғылық капиталына беру жөніндегі Жол картасын бекітті. Бастапқы тану күніне Қорға инвестициялардың әділ құны мен орналастырылған акциялардың 687,677 мың теңге мөлшеріндегі номиналды құны арасындағы айырма меншік иелерімен тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілген операциялар құрамында көрсетілді. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания «пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар» құрамында баланстық құны 364,630 мың теңге болатын 49.5% мөлшерінде қордағы үлесті сыныптады.

(б) Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Компания акционерлерінің компания резервтерін бөлу құқығы ХҚЕС-қа сәйкес дайындалған компанияның жеке қаржылық есептілігінде көрсетілген бөлінбеген пайданың шамасымен немесе жинақталған залал жағдайында, егер таза кірісті бөлу компанияның төлем қабілетсіздігіне немесе дәрменсіздігіне әкеп соқпаса немесе егер таза кірісті бөлу компанияның төлем қабілетсіздігіне әкеп соқпаса, ағымдағы жылғы таза пайданың сомасымен шектеледі. компанияның меншікті капиталының мөлшері бөлу нәтижесінде теріс болады. Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес есепті күнгі жағдай бойынша бөлуге қолжетімді қаражаттың жалпы көлемі 53,066,076 мың теңгені құрады (2020 жылғы 31 желтоқсан: 53,871,320 мың теңге).

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Компания дивидендтер жарияламады және төлемеді (2020 жылы: 1,095,395 мың теңге).

(в) Жай акциялардың баланстық құны

Қазақстан қор биржасында листинг ережелеріне (бұдан әрі - «Ережелер») сәйкес Компания Қағидаларға сәйкес жай акциялардың баланстық құнын ашады:

	<u>2021 ж.</u> <u>мың теңге</u>	<u>2020 ж.</u> <u>мың теңге</u>
Жай акциялардың баланстық құны	<u>3.00</u>	<u>2.64</u>

2021 жылғы 31 желтоқсандағы қарапайым акцияның баланстық құнын есептеу компания үшінші тараптарға сата алмайтын материалдық емес активтер сомасына азайтылған, айналыстағы қарапайым акциялар санына 53,550,002 (2020 жылғы 31 желтоқсан: 53,550,000) бөлінген 160,806,899 мың теңге сомасындағы (2020 жылғы 31 желтоқсан: 141,327,988 мың теңге) капитал сомасы ретінде жүргізіледі акциялар).

19 Еншілес ұйымдардағы үлестерді сатып алу

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде Компания сатып алатын «QazTech Ventures» АҚ акцияларының 100% - ын және «Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС акцияларының 97.7% - ын төлеу есебінен Холдингтің пайдасына 19,269,423 мың теңге бағасы бойынша 1 дана санында компания акциясын орналастыру туралы шешім қабылданды.

2021 жыл ішінде Компания «QazTech Ventures» АҚ және «Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС бақылауына ие болды. Компанияның акцияларын орналастыру жөніндегі мәмілені жүзеге асырғаннан кейін компанияның акционерлік капиталы 19,269,423 мың теңгеге ұлғайды. «QazTech Ventures» АҚ таза активтері беру кезінде 17,385,596 мың теңгені, ал «Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС таза активтері беру кезінде 1,435,627 мың теңгені құрады. Осы еншілес ұйымдарға инвестициялардың әділ құны сатып алу күніндегі жағдай бойынша олардың таза активтерінің баланстық құнына шамамен тең. 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде Компания шығарылған акциялардың номиналды құны мен «QazTech Ventures» АҚ мен «Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС-ға инвестициялардың әділ құны арасындағы бөлінбеген пайда резерві құрамындағы тікелей капиталдағы 448,200 мың теңге мөлшеріндегі айырманы мойындады.

Төменде келтірілген кесте сатып алу күніндегі QazTech Ventures « АҚ таза активтерінің баланстық құнын көрсетеді:

	<u>Сатып алу күні танылған баланстық құны</u>
мың теңге	
Ұзақ мерзімді активтер	
Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	4,302,088
Инвестициялық бағалы қағаздар	327,611
Негізгі құралдар	22,922
Инвестициялық меншік	135,381
Материалдық емес активтер	12,615
Кейінге қалдырылған салық активтері	29,290
Барлық ұзақ мерзімді активтер	4,829,907
Қысқа мерзімді активтер	
Ақша қаражаты және оның баламалары	2,305,464
Ағымдағы салық активі	3,826
Өзге қысқа мерзімді активтер	111,070
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялық бағалы қағаздар	10,325,532
Барлық қысқа мерзімді активтер	12,745,892
	17,575,799
Қысқа мерзімді міндеттемелер	
Басқа міндеттемелер	190,203
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиынтығы	190,203
Таза активтердің жиыны	17,385,596

Төменде келтірілген кесте сатып алу күніндегі «Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС таза активтерінің баланстық құнын көрсетеді:

	<u>Сатып алу күні танылған баланстық құны</u>
мың теңге	
Ұзақ мерзімді активтер	
Банктердегі қаражат	738,937
Негізгі құралдар	23,566
Материалдық емес активтер	2,913
Кейінге қалдырылған салық активтері	10,892
Басқа активтер	139,467
Өзге қаржы активтері	50,000
Барлық ұзақ мерзімді активтер	965,775
Қысқа мерзімді активтер	
Ақша қаражаты және оның баламалары	537,538
Барлық қысқа мерзімді активтер	537,538
	1,503,313
Қысқа мерзімді міндеттемелер	
Басқа міндеттемелер	67,686
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиынтығы	67,686
Таза активтердің жиыны	1,435,627

20 Қаржы құралдарының тәуекелдерін басқару

Тәуекелдерді басқару компания қызметінің негізінде жатыр және компанияның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі Компания өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдер болып табылады.

(а) Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері

Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты компания ұшырайтын тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты бағалауға бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарықтық жағдайдың өзгеруін және пайда болған үздік практиканы көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады.

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау жүйесінің тиісінше жұмыс істеуіне, негізгі тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаттар мен рәсімдерді мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауапты болады. Басқарма тәуекелдерді төмендету жөніндегі шаралардың мониторингі мен енгізілуі үшін жауапты болады, сондай-ақ Компания өз қызметін тәуекелдердің белгіленген шегінде жүзеге асыруын қадағалайды. Тәуекелдер қызметі басшысының міндеттеріне тәуекелдерді жалпы басқару және қолданыстағы заңнама талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыру, сондай-ақ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдер бойынша есептерді анықтау, бағалау, басқару және жасау бойынша жалпы қағидаттар мен әдістердің қолданылуын бақылауды жүзеге асыру кіреді. Ол тікелей Басқарма төрағасына және жанама түрде Директорлар кеңесіне есеп береді.

Сыртқы және ішкі тәуекел факторлары ұйым ішінде анықталады және басқарылады.

(б) Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел-бұл нарықтық бағалардың өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарықтық бағалар мен валюталардың айырбас бағамдарының құбылмалылық деңгейінің өзгеруіне әсер ететін қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқарудың міндеті нарықтық тәуекелге ұшыраудың қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, қолайлы параметрлер шеңберінен шықпауын басқару және бақылау болып табылады.

(і) Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі-бұл нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Компания басым нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің оның қаржылық жағдайына және ақша қаражатының ағынына ауытқуының ықпалына ұшыраған. Мұндай ауытқулар пайыздық маржаның деңгейін жоғарылатуы мүмкін, бірақ олар оны төмендетуі мүмкін немесе пайыздық мөлшерлемелер күтпеген жағдайда шығындарға әкелуі мүмкін.

Келесі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер көрсетілген.

Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер

Осы сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеуге жуық кірістілікті көрсетеді.

	2021 ж.		2020 ж.	
	Сыйақының орташа тиімді мөлшерлемесі, %		Сыйақының орташа тиімді мөлшерлемесі, %	
	Теңге	АҚШ Доллары	Теңге	АҚШ Доллары
Пайыздық активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	9.8	-	7.0	0.2
Кредиттік ұйымдардан алынатын сомалар	8.4	0.1	8.5	2.51
Клиенттерге берілген қарыздар	13.6	-	-	-
Инвестициялық қаржылық активтер	18.0	6.5	18.0	7.3
Пайыздық міндеттемелер				
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	11.8	-	-	-

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі салдарынан әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтерінің әділ құнының өзгерістеріне таза пайданың немесе залалдың және капиталдың сезімталдығын талдау (2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы позициялар негізінде жасалған және кірістілік қисықтарын 100 базистік пунктке қосарлас жылжытудың оңайлатылған сценарийі) пайыздық мөлшерлемелердің төмендеуі) мынадай түрде ұсынылуы мүмкін.

	2021 ж.		2020 ж.	
	Пайда немесе шығын мың теңге	Меншікті капитал мың теңге	Пайда немесе шығын мың теңге	Меншікті капитал мың теңге
Мөлшерлемелерді азайту жағына 100 базистік пунктке параллель жылжу	-	80,178	-	137,383
Мөлшерлемелерді ұлғайту жағына 100 базистік пунктке параллель жылжу	-	(66,067)	-	(133,896)

(ii) Валюталық тәуекел

Компанияның бірнеше шетел валютасында көрсетілген активтері мен міндеттемелері бар. Валюталық тәуекел-бұл валюталардың айырбастау бағамдарының өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің валюта бөлігіндегі құрылымы былайша ұсынылуы мүмкін:

	АҚШ		
	Доллары мың теңге	Теңге мың теңге	Барлығы мың теңге
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және оның баламалары	1,694	9,549,810	9,551,504
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	1,327,295	1,004	1,328,299
Инвестициялық қаржылық активтер	512,370	2,490,717	3,003,087
Клиенттерге берілген қарыздар	-	10,165,156	10,165,156
Барлық қаржы активтері	1,841,359	22,206,687	24,048,046
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	(9,581,437)	(9,581,437)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	(176,258)	(176,258)
Қаржылық міндеттемелердің барлығы	-	(9,757,695)	(9,757,695)
Таза позиция	1,841,359	12,448,992	14,290,351

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің валюта бөлігіндегі құрылымы былайша ұсынылуы мүмкін:

	АҚШ Доллары мың теңге	Теңге мың теңге	Барлығы мың теңге
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және оның баламалары	10,635,360	19,319	10,654,679
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	19,008,167	508,108	19,516,275
Инвестициялық қаржылық активтер	2,183,439	1,978,614	4,162,053
Өзге қаржы активтері	-	18,759	18,759
Барлық қаржы активтері	31,826,966	2,524,800	34,351,766
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Туынды қаржы құралдары	-	(482,034)	(482,034)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	(62,655)	(62,655)
Қаржылық міндеттемелердің барлығы	-	(544,689)	(544,689)
Таза позиция	31,826,966	1,980,111	33,807,077
Туынды қаржы құралдары	(21,045,500)	9,382,500	(11,663,000)
Туынды қаржы құралдарын шегергендегі таза позиция	10,781,466	11,362,611	22,144,077

Келесі кестеде көрсетілгендей, теңге бағамының төмендеуі 2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мынадай валюталарға қатысты бұдан әрі сипатталған меншікті капиталдың және пайданың немесе залалдың ұлғаюына себеп болар еді. Бұл талдау салықтарды шегергенде жүргізілді және компанияның көзқарасы бойынша есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша мүмкін болатын валюта бағамдарының өзгеруіне негізделген. Талдау барлық басқа айнымалылар, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгеріссіз қалады дегенді білдіреді.

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Теңгеге қатысты АҚШ доллары бағамының 20% өсуі	294,617	1,725,035

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша бұрын аударылған валюталарға қатысты теңге бағамының өсуі барлық басқа айнымалылар өзгеріссіз қалған жағдайда кері әсерін тигізер еді.

(в) Өзге де баға тәуекелдері

Өзге де баға тәуекелдері-осындай өзгерістердің осы нақты құралға немесе оның эмитентіне тән факторлардан туындағанына немесе туындағанына қарамастан, нарықтық бағалардың өзгеруі нәтижесінде (сыйақы мөлшерлемесінің немесе валюталық тәуекел мөлшерлемесінің өзгеруі тәуекелінің әсер етуі нәтижесінде туындаған өзгерістерден басқа) қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының ауытқу тәуекелдері. нарықта айналымдағы барлық ұқсас қаржы құралдарына әсер ететін факторлар.

Компанияда басқа да баға тәуекелдері пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын компанияның еншілес ұйымдарға инвестицияларына байланысты туындайды. Компания еншілес ұйымдарға инвестициялар арқылы ұзақ мерзімді перспективада олардың өсуінен артықшылық алу үшін инвестициялық қорлардың акцияларын қоса алғанда, үлестік қаржы активтеріне инвестиция салады. Барлық инвестициялар капиталды жоғалту қаупін тудырады. Тікелей инвестициялардың барлық қорлары және оларға тиісті инвестициялар көрсетілген инвестициялар жасалатын экономика салаларына тән тәуекелдерге ұшырайды. Сонымен қатар, бұл инвестициялар үшін белгіленген нарықтар жоқ, сондықтан олар өтімді емес болып саналады.

Компания негізінен баға тәуекелдерін төмендету мәселелерінде тікелей инвестициялар қорларының басшылығына сүйенеді. Тікелей инвестициялар қорларының басшылығы инвестициялау туралы шешім қабылдағанға дейін шаруашылық және операциялық мәмілелерді мұқият іріктеу және талдау арқылы көрсетілген тәуекелдерді төмендетеді және тиісті компаниялардың басшылығымен үнемі байланыста болады. Тоқсанына бір рет Компания тікелей инвестициялар қорлары басшылығы қызметінің нәтижелері туралы есеп алады. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Тікелей инвестициялар қорлары басшылығының 2021 жылғы 3-тоқсандағы қызметінің нәтижелері туралы осы есептер компанияға қолжетімді.

Компанияның пайдасы мен шығынына, сондай-ақ капиталына акционерлік капиталдың жеке қорларына қаржы инвестицияларының әділ құнының өзгеруі әсер етеді. Мысалы, қорлардағы акциялар бағасының 10% - ға өсуі 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде пайда немесе шығын мен капиталды 13,842,400 мың теңгеге (2020 жылы: 11,562,908 мың теңге) ұлғайтты. Көрсетілген бағалардың 10% төмендеуі шамасы бойынша тең, бірақ белгісі бойынша кері әсер етуі мүмкін.

(г) Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел-бұл қарыз алушының немесе Компанияның контрагентінің міндеттемелерді орындамауы нәтижесінде пайда болатын қаржылық шығындар тәуекелі. Компания кредиттік тәуекелді (танылған қаржылық активтер және танылмаған шарттық міндеттемелер бойынша) кредиттік тәуекелді шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау жөніндегі талаптарды қамтитын бекітілген саясаттар мен рәсімдерді қолдану арқылы, сондай-ақ функцияларына кредиттік тәуекелдің белсенді мониторингі кіретін инвестициялық комитетті құру арқылы басқарады. Инвестициялық саясатты Басқарма қарайды және бекітеді.

Кредиттік тәуекелге ұшыраудың ең жоғары деңгейі, әдетте, қаржылық жағдай туралы жеке есепте көрсетілген қаржы активтерінің құнында және танылмаған шарттық міндеттемелердің сомасында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі әлеуетті кредиттік тәуекелді төмендету үшін елеулі мәнге ие емес.

Есепті күнгі жағдай бойынша қаржы активтеріне қатысты кредиттік тәуекелдің ең жоғары деңгейі мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
АКТИВТЕР		
Ақша қаражаты және оның баламалары	9,551,504	10,654,679
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	1,328,299	19,516,275
Инвестициялық қаржылық активтер	2,996,409	4,162,053
Клиенттерге берілген қарыздар	10,165,156	-
Өзге қаржы активтері	-	18,759
Тәуекелдің ең жоғары деңгейінің барлығы	24,041,368	34,351,766

Қаржы активтері мен міндеттемелерді өзара есепке алу

Бұдан әрі кестелерде ұсынылған ақпаратты ашу қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер туралы ақпаратты қамтиды, олар:

- компанияның қаржылық жағдайы туралы жеке есепте өзара есепке алынады; немесе
- олар қаржылық жағдай туралы есепте өзара есепке алынғанына қарамастан, ұқсас қаржы құралдарына қолданылатын заңды күші бар өзара есеп беру туралы бас келісімнің немесе ұқсас келісімдердің мәні болып табылады.

Ұқсас келісімдерге туынды қаржы құралдарының клирингі туралы келісімдер, «РЕПО» мәмілелеріне арналған Жаһандық бас келісімдер және бағалы қағаздарды қарызға беру туралы жаһандық бас келісімдер кіреді. Ұқсас қаржы құралдарына туынды қаржы құралдары, «РЕПО» мәмілелері, «кері РЕПО» мәмілелері, бағалы қағаздарды қарызға алу және қарызға беру туралы келісімдер жатады. Қарыздар мен депозиттер сияқты қаржы құралдары туралы ақпарат, олар қаржылық жағдай туралы есепте өзара есепке алынған жағдайларды қоспағанда, бұдан әрі кестелерде ашылмайды.

Своптар және туынды қаржы құралдары жөніндегі халықаралық дилерлер қауымдастығының (ISDA) бұрын көрсетілген өзара есеп беру туралы бас келісімдері және өзара есеп беру туралы Ұқсас бас келісімдер қаржылық жағдай туралы жеке есепте өзара есеп беру өлшемдеріне жауап бермейді. Себебі, олар Компанияның немесе оның контрагенттерінің дефолты, төлем қабілетсіздігі немесе банкроттығы жағдайында ғана заңды болып табылатын танылған сомаларды өзара есепке алу құқығын жасайды. Сонымен қатар, Компания және оның контрагенттері қарызды өзара есеп айырысу немесе активті сату және міндеттемені бір уақытта орындау арқылы шешуге ниет білдірмейді.

Бұдан әрі кестеде өзара есеп айырысу туралы заңды күші бар бас келісімдердің және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұқсас келісімдердің мәнi болып табылатын қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер берілген:

мың теңге

Қаржы активтерінің/міндеттемелерінің түрлері	Танылған қаржы активтерінің / қаржы міндеттемелерінің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы жеке есепте алынған танылған қаржылық активтердің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомалары	Қаржылық жағдай туралы жеке есептегі қаржылық активтердің/ қаржылық міндеттемелердің таза сомасы	Қаржылық жағдай туралы жеке есепте жатқызылмаған тиісті сомалар		Таза сома
				Қаржы құралдары (ақшалай емес камтамасыз етуді қоса алғанда)	Ақшалай камтамасыз ету (алынған)/	
Қаржылық активтер						
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз «кері РЕПО» мәмілелері	9,491,699	-	9,491,699	(9,491,699)	-	-

Қаржылық жағдай туралы жеке есепте ұсынылған және бұрын келтірілген кестелерде ашылған қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің толық сомалары және олардың таза сомалары қаржылық жағдай туралы жеке есепте мынадай негізде бағаланады:

- «РЕПО» мәмілелері, «кері РЕПО» мәмілелері, бағалы қағаздарды қарыз алу және қарызға беру туралы келісімдер нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелер – амортизацияланған құн. Қаржылық жағдай туралы жеке есепте өзара есепке алынатын бұрын келтірілген кестелерде ұсынылған сомалар ұқсас негізде бағаланады.

(д) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі-бұл есеп айырысулар ақша қаражатын немесе басқа қаржы активін беру арқылы жүзеге асырылатын қаржылық міндеттемелерді орындау бойынша компанияда қиындықтар туындауы тәуекелі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеген кезде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері мен сыйақы мөлшерлемелері бойынша сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі өтімділік тәуекелін басқарудағы негіз қалаушы сәт болып табылады. Жүргізілетін операциялардың алуан түрлілігі және олармен байланысты белгісіздік салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкестік қаржы институттары үшін әдеттегі практика болып табылмайды. Мұндай сәйкессіздік операциялардың кірістілігін арттыруға мүмкіндік береді, алайда шығындар қаупін арттырады.

Компания өтімділіктің қажетті деңгейін оларды өтеу мерзімінің басталуына қарай барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті ақша қаражатының тұрақты болуын қамтамасыз ету мақсатында қолдайды. Өтімділікті басқару жөніндегі саясатты Басқарма қарайды және бекітеді.

Компания міндеттемелермен байланысты және өзінің еншілес ұйымдары арқылы белсенді нарықта баға белгіленбейтін, сондықтан өтімсіз болып саналатын тікелей инвестициялар қорларына инвестиция салады. Компания өзінің еншілес ұйымдары арқылы байланысты міндеттемелерге сәйкес, тікелей инвестициялар қорлары міндеттемелердің орындалуын талап ете алады, тиісті хабарлама мерзімі орта есеппен 10 күнді құрайды. Мұндай талаптардың мөлшері қолда бар ақша қаражаты мен олардың баламаларынан кез келген уақытта асып кетуі мүмкін.

Төмендегі кестеде шарттық дисконтталмаған төлемдер негізінде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзімдері көрсетілген:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және		1 жылдан 5 жылға дейін	5 жыл және одан көп	Барлық түсімдер/(жұмсалу)	Баланстық құны
	1 айдан кем	6 айдан 12 айға дейін				
Туынды емес міндеттемелер						
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	(908,800)	(3,635,200)	(17,344,000)	(21,888,000)	(9,581,437)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(176,258)	-	-	-	(176,258)	(176,258)
Барлық міндеттемелер	(176,258)	(908,800)	(3,635,200)	(17,344,000)	(22,064,258)	(9,757,695)
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	(66,454,689)	-	-	-	(66,454,689)	-

Төмендегі кестеде шарттық дисконтталмаған төлемдер негізінде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзімдері көрсетілген:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және		Барлық түсімдер/(жұмсалу)	Баланстық құны
	1 айдан кем	1 жылдан 5 жылға дейін		
Туынды емес міндеттемелер				
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(62,655)	-	(62,655)	(62,655)
Туынды міндеттемелер				
Өзара есепке алу жолымен орындалатын туынды қаржылық міндеттемелер				
Кету	-	(21,045,500)	(21,045,500)	(12,145,034)
Ағыны	-	9,382,500	9,382,500	-
Барлық міндеттемелер	(62,655)	(11,663,000)	(11,725,655)	(12,207,689)
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	(69,150,685)	-	(69,150,685)	-

Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер үшін шартты міндеттеменің максималды сомасы шартты міндеттемені орындау туралы талап түсуі мүмкін ең ерте кезеңге жатқызылады.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін өтеу немесе қалпына келтіру мерзімдері бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерді талдау былайша ұсынылуы мүмкін:

	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем					5 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	Баланстық құны
		1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам			
мың теңге									
Туынды емес қаржылық активтер									
Ақша қаражаты және оның баламалары	9,551,504	-	-	-	-	-	-	9,551,504	
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	1,004	838,630	-	488,665	-	-	-	1,328,299	
Клиенттерге берілген қарыздар	-	-	-	-	-	10,165,156	-	10,165,156	
Инвестициялық қаржылық	-	-	-	-	-	3,003,087	-	3,003,087	
Барлық активтер	9,552,508	838,630	-	488,665	-	13,168,243	-	24,048,046	
Туынды емес қаржылық міндеттемелер									
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	-	(9,581,437)	-	(9,581,437)	
Мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемелер	-	-	-	-	-	(765,890)	-	(765,890)	
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(176,258)	-	-	-	-	-	-	(176,258)	
Барлық міндеттемелер	(176,258)	-	-	-	-	(10,347,327)	-	(10,523,585)	
Танылған қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер бойынша өтімділіктің таза алшақтығы	9,376,250	838,630	-	488,665	-	2,820,916	-	13,524,461	
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	66,454,689	-	-	-	-	-	-	66,454,689	

(д) **Өтімділік тәуекелі, жалғасы**

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін өтеу немесе қалпына келтіру мерзімдері бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерді талдау бойлайша ұсынылуы мүмкін:

	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем						Баланстық құны
	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	
мың тенге							
Туынды емес қаржылық активтер							
Ақша қаражаты және оның баламалары	10,654,679	-	-	-	-	-	10,654,679
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	-	19,008,167	508,108	-	-	-	19,516,275
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	-	-	-	-	-	10,607	10,607
Инвестициялық қаржылық Өзге қаржы активтері	2,183,439	-	-	-	1,978,614	-	4,162,053
Барлық активтер	12,838,118	19,008,167	508,108	-	1,997,373	10,607	34,362,373
Туынды емес қаржылық міндеттемелер							
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(62,655)	-	-	-	-	-	(62,655)
Туынды міндеттемелер							
Өзара есепке алу жолымен орындалатын туынды қаржылық міндеттемелер	-	-	-	(12,145,034)	-	-	(12,145,034)
Барлық міндеттемелер	(62,655)	-	-	(12,145,034)	-	-	(12,207,689)
Танылған қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер бойынша өтімділіктің таза алшақтығы	12,775,463	19,008,167	508,108	(12,145,034)	1,997,373	10,607	22,154,684
Инвестициялық снаптағы шартты міндеттемелер	(69,150,685)	-	-	-	-	-	(69,150,685)

21 Капиталды басқару

Компания меншікті капиталға қатысты сыртқы талаптардың объектісі болып табылмайды.

Компания меншікті капиталды жалпы капитал ретінде анықтайды. Компанияның меншікті капиталды басқаруға қатысты мақсаты компанияның акционерлер үшін табыс табу үшін үздіксіз қызметті жалғастыру, сондай-ақ компанияның инвестициялық қызметін қолдау мақсатында меншікті капиталдың тұрақты базасын қамтамасыз ету қабілетін қамтамасыз ету болып табылады.

22 Сегменттер

Компанияның қызметі жоғары дәрежеде интеграцияланған және 8 «Операциялық сегменттер» ХҚЕС (IFRS) мақсаттары үшін бірыңғай операциялық сегментті білдіреді. Компанияның активтері Қазақстан Республикасында шоғырланған және Компания Қазақстан Республикасында қызметін жүзеге асырудан пайда алады. Операциялық шешімдер қабылдау бойынша компанияның жауапты тұлғасы Басқарма Төрағасы болып табылады, ол Компания бойынша жалпы ақпаратты алады және талдайды.

23 Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер

Компания өз міндеттемелер қоржынына Seriktes Kazyna B. V еншілес компаниясы арқылы сатып алады. Компания инвестицияларды менеджерлер, өнеркәсіптің тиісті секторлары, елдер және инвестициялау кезеңдері бойынша бөле отырып, өзінің инвестициялар портфелін әртараптырады.

Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер бойынша шарттық сомалар төмендегі кестеде берілген:

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Шартқа сәйкес сома		
ENIF	12,950,100	-
Falah Growth Fund LP	17,142,054	16,725,947
CITIC-Kazyna Investment Fund LP	14,567,378	14,328,920
Kazakhstan Infrastructure Fund C.V.	11,587,817	24,170,029
Da Vinci	4,252,848	-
VTB Capital Innovation Fund L.P.	2,632,409	2,628,955
KCM Sustainable Development Fund I	1,894,552	5,824,324
Islamic Infrastructure Fund Limited Partnership	482,297	470,275
ADM Kazakhstan Capital Restructuring Fund CV	395,301	385,448
Kazakhstan Growth Fund	281,988	274,958
DBK Equity Fund C.V.	267,945	523,364
Wolfenson Capital Partners LP	-	1,914,404
Macquarie Renaissance Infrastructure Fund	-	1,811,147
Aureos Central Asia Fund LLC	-	92,914
	66,454,689	69,150,685

Тікелей инвестициялар қорларының құрылтай шарттарына сәйкес менеджер төлем талабын шығарғаннан кейін инвестициялық сипаттағы міндеттеме сомасы төленбеген жағдайда Компанияға санкциялар қолданылуы мүмкін, оның ішінде сыйақы төлеуді кейінге қалдыру, пайданы бөлуді тоқтата тұру, қорларды корпоративтік басқаруға қатысу құқығынан уақытша бас тарту және компанияның үлесін тең инвесторларға және үшінші тұлғаларға мәжбүрлеп сату. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда инвестициялық сипаттағы мерзімі өткен міндеттемелер болған жоқ.

24 Жалдау

Компания жалға алушы ретінде қызмет ететін жалдау шарттары

Компания жылжымайтын мүлік объектісін бір жылға дейінгі мерзімге жалға алады. Бұл жалдау қысқа мерзімді жалдау болып табылады, сондықтан Компания осы жалдау шарттарына қатысты пайдалану құқығы мен жалдау міндеттемелері түріндегі активтерді танымауға шешім қабылдады.

2021 жыл ішінде Компания жалпы және әкімшілік шығыстар құрамында 84,821 мың теңге (2020 жыл ішінде: 78,224 мың теңге) мөлшерінде операциялық жалдау шарттары бойынша шығысты таныды.

25 Шартты міндеттемелер

(а) Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметтерінің нарығы даму сатысында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру қорғаудың көптеген нысандары Қазақстанда әзірше қолжетімсіз. Компанияның өзінің өндірістік құрылыстарына, өндірістің тоқтап қалуынан туындаған залалдарға немесе авариялар немесе компания қызметінің нәтижесінде жылжымайтын мүлік объектілеріне немесе қоршаған ортаға келтірілген залалға байланысты үшінші тараптар алдында туындаған міндеттемелерге қатысты толық сақтандыру қорғанысы жоқ. Компания барабар сақтандыру өтемін алғанға дейін белгілі бір активтердің жоғалуы немесе зақымдануы компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс әсер етуі мүмкін деген тәуекел бар.

(б) Қазақстандағы шартты салық міндеттемелері

Қазақстан Республикасының салық жүйесі салыстырмалы түрде жаңа бола отырып, заңнамалық нормалардың, ресми түсіндірмелердің және сот шешімдерінің көбінесе анық жазылмаған және қарама-қайшы жиі өзгерістерімен сипатталады, бұл олардың ХҚЕС-қа сәйкес кірістерді, шығыстарды және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің өзге де баптарын есепке алу тәртібіне қатысты пікірлерді қоса алғанда, әртүрлі салық органдарының әртүрлі түсіндіруіне жол береді. Салықтардың дұрыс есептелуіне қатысты тексерулер мен тергеулермен ірі айыппұлдар салуға және пайыздар алуға құқығы бар әртүрлі деңгейдегі реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңде салықтарды есептеудің дұрыстығы келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексерілуі мүмкін, алайда белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Бұл мән-жайлар Қазақстан Республикасындағы салықтық тәуекелдердің басқа елдерге қарағанда әлдеқайда жоғары болуына алып келуі мүмкін. Компания басшылығы қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік талаптарды және сот шешімдерін түсінуіне сүйене отырып, салық міндеттемелері толық көлемде көрсетілген деп санайды. Соған қарамастан, тиісті органдардың осы ережелерді түсіндіруі өзгеше болуы мүмкін және егер олар өз позицияларының заңдылығын дәлелдей алса, бұл осы жеке қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

26 Байланысты тараптармен операциялар

(а) Бақылау қатынастары

Компанияның негізгі кәсіпорны «Бәйтерек» ҰБХ АҚ болып табылады. Компанияны түпкілікті бақылайтын тарап Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

(б) Директорлар кеңесі және Басқарма мүшелерімен операциялар

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін «Қызметкерлердің сыйақылары» бабына енгізілген сыйақылардың жалпы мөлшері былайша ұсынылуы мүмкін:

	2021 ж. мың теңге	2020 ж. мың теңге
Басқарма мүшелері	214,366	187,570
Директорлар кеңесінің мүшелері	36,549	31,176
Барлығы	250,915	218,745

Көрсетілген сомаларға Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелеріне ақшалай және ақшалай емес сыйақылар кіреді.

(в) Басқа да байланысты тараптармен операциялар

Өзге байланысты тараптар үкімет бақылайтын компанияларды, ұлттық компанияларды және ұлттық компаниялардың еншілес ұйымдарын қамтиды. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар және орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелері, сондай-ақ 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе залал құрады.

	Бас компания		Еншілес ұйымдар		Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар		Бас компанияның басқа еншілес кәсіпорындары		Қазақстан Республикасының Үкіметі бақылайтын кәсіпорындар		Барлығы
	Сыйақының номиналды орташа мөлшерлемесі	мың теңге	Сыйақының номиналды орташа мөлшерлемесі	мың теңге	Сыйақының номиналды орташа мөлшерлемесі	мың теңге	Сыйақының номиналды орташа мөлшерлемесі	мың теңге	Сыйақының номиналды орташа мөлшерлемесі	мың теңге	
2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жеке есеп											
Активтер											
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,491,699	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	145,260,908	-	-	-	-	-	-	-	-	145,260,908
Клиенттерге берілген қарыздар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	-	-	-	364,630	-	-	-	-	364,630
Инвестициялық қаржылық активтер	-	-	-	-	-	-	-	-	-	512,370	6.5
Кейінге қалдырылған салық активі	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53,464	-
Ағымдағы салық активі	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,703,109	-
Міндеттемелер											
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(9,581,437)	7.1	-	-	-	-	-	-	-	-	(9,581,437)
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(765,890)	-
Басқа міндеттемелер	-	-	-	-	-	(137,026)	-	-	-	(133)	(137,159)

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жеке қаржылық есептілікке ескертпелер
«Қазына Капитал Менеджмент» АҚ

	Бас компания		Еншілес ұйымдар		Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар		Бас компанияның басқа еншілес кәсіпорындары		Қазақстан Республикасының Үкіметі бақылайтын кәсіпорындар		Барлығы
	Сыйақы-ның номиналды орташа мөлшер-лемесі	мың теңге	Сыйақы-ның номиналды орташа мөлшер-лемесі	мың теңге	Сыйақы-ның номиналды орташа мөлшер-лемесі	мың теңге	Сыйақының номиналды орташа мөлшер-лемесі	мың теңге	Сыйақы-ның номиналды орташа мөлшер-лемесі	мың теңге	
Пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы жеке есеп	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пайыздық кірістер	-	2,808	8.1	-	-	-	-	-	-	-	-
Пайыздық шығыстар	(185,052)	7.1	-	-	-	-	-	-	343,201	-	346,009
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бааланатын еншілес ұйымдарға инвестицияларды қайта бағалаудан болатын таза шығын	-	-	-	(313,120)	-	-	-	-	(173,589)	-	(358,641)
Қаржы туынды құралдарымен операциялардан түскен таза кіріс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(313,120)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бааланатын еншілес ұйымдарға инвестициялардан түсетін дивидендік кірістер	-	-	-	-	-	-	324,325	-	-	-	324,325
Шетел валютасымен операциялардан болған таза шығын	-	-	-	2,041,910	-	-	-	-	-	-	2,041,910
Жалпы және әкімшілік шығыстар	-	-	-	-	-	-	-	-	(81,181)	-	(81,181)
Табыс салығы бойынша шығыстар	-	-	-	-	-	-	(84,821)	-	-	-	(84,821)
	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,146,999)	-	(2,146,999)

Өзге байланысты тараптар үкімет бақылайтын компанияларды, ұлттық компанияларды және ұлттық компаниялардың еншілес ұйымдарын қамтиды. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар және орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелері, сондай-ақ 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе залал құрады.

	Қазақстан Республикасының					
	Бас компанияның басқа еншілес			Үкіметі бақылайтын		
	Еншілес ұйымдар	Бас компанияның басқа еншілес кәсіпорындары		Үкіметі бақылайтын кәсіпорындар		Барлығы
мың теңге	Сыйақының номиналды орташа мөлшерлемесі	мың теңге	Сыйақының номиналды орташа мөлшерлемесі	мың теңге	Сыйақының номиналды орташа мөлшерлемесі	мың теңге
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жеке есеп						
Активтер						
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялар	115,787,668	-	-	-	-	115,787,668
Кейінге қалдырылған салық активі	-	-	-	-	2,348,696	2,348,696
Ағымдағы салық активі	-	-	-	-	1,107,538	1,107,538
Міндеттемелер						
Туынды қаржы құралдары	-	-	(12,145,034)	-	-	(12,145,034)
Басқа міндеттемелер	-	-	(130,683)	-	-	(130,683)
Пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы жеке есеп						
Пайыздық кірістер	-	-	13,825	-	195,874	209,699
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестицияларды қайта бағалаудан болатын таза шығын	(536,540)	-	-	-	-	(536,540)
Өзгерістері өзге жиынтық кіріс арқылы көрсетілген әділ құн бойынша бағаланатын активтермен операциялардан түсетін таза кіріс	-	-	346,941	-	(202,894)	144,047
Қаржы туынды құралдарымен жасалған операциялардан түскен таза шығыс	-	-	(1,030,473)	-	-	(1,030,473)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялардан түсетін дивидендтік кірістер	2,682,849	-	(83,669)	-	1,196,105	2,682,849
Шетел валютасымен операциялардан түскен таза пайда	-	-	(114,319)	-	-	1,112,436
Жалпы және әкімшілік шығыстар	-	-	-	-	-	(114,319)
Табыс салығы бойынша шығыстар	-	-	-	-	(1,094,379)	(1,094,379)

Байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтардың көпшілігі пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестицияларды қоспағанда, бір жыл ішінде өтелуге жатады. Байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар бойынша қамтамасыз ету жоқ.

Үкіметке байланысты кәсіпорындармен операциялар

Компания Қазақстан Республикасы Үкіметінің бақылауында тұрған бірқатар кәсіпорындармен жұмыс істейді. Компания Қазақстан Республикасының Үкіметімен байланысты кәсіпорындармен операциялар бойынша оңайлатылған ашуды ұсынуға мүмкіндік беретін ХҚЕС (IAS) 24 «Байланысты тараптар» беретін босатуды қолданады.

27 Әділ құн

Әділ құнды бағалау бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операция жағдайларында активті сату кезінде алынатын немесе міндеттемені беру кезінде төленетін бағаны айқындауға бағытталған. Дегенмен, орын алып отырған белгісіздіктер мен бағалаудың субъективтілігіне байланысты әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді орындау жасалуы мүмкін құн ретінде қарастырылмауға тиіс.

Белсенді нарықта айналыстағы қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны нарықтық баға белгілеулерге немесе дилерлік бағаларға негізделеді. Компания бағалаудың басқа әдістерін қолдана отырып, компанияның барлық басқа қаржы құралдарының әділ құнын анықтайды. Бағалау әдістерінің мақсаты ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын активті сату немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында міндеттемелерді беру бойынша операция жүргізілетін бағаны көрсететін әділ құнды бағалау тәсіліне қол жеткізу болып табылады.

Компания жалпыға қолжетімді нарықтық деректерді ғана пайдаланатын және басшылықтың пікірін немесе бағасын талап етпейтін пайыздық және валюталық своптар сияқты стандартты және неғұрлым қарапайым қаржы құралдарының әділ құнын анықтау үшін кеңінен танылған бағалау модельдерін пайдаланады. Модельдерге арналған бақыланатын баға белгілеулер мен бастапқы деректер әдетте нарықта айналыстағы борыштық және үлестік бағалы қағаздар, биржада айналыстағы туынды құралдар, сондай-ақ пайыздық своптар сияқты қарапайым биржадан тыс туынды қаржы құралдары үшін қол жетімді.

Еншілес ұйымдарға инвестициялардың әділ құны таза активтердің түзетілген құны әдісімен айқындалған. Еншілес ұйымдардың активтері негізінен тікелей инвестициялар қорларының акцияларын қоса алғанда, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарына инвестициялармен ұсынылған.

Тікелей инвестициялар қорларындағы үлестерді қоса алғанда, осы инвестициялардың әділ құнын бағалау үшін Компания және оның еншілес ұйымдары жылдық аудиттелген қаржылық есептілікті және бағалаудың меншікті модельдерін пайдаланатын негізгі инвестициялық қорлар басшылығының тоқсандық есептерін пайдаланады. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялардың әділ құнын айқындау үшін Компания тәуелсіз бағалауды іске асырады. Осы модельдерде пайдаланылатын кейбір немесе барлық маңызды деректер жалпыға қолжетімді нарықтық деректер болмауы мүмкін және нарықтық баға белгілеулерден немесе мөлшерлемелерден не пайымдау негізінде қалыптастырылған бағалардан туынды болып табылады. Бағалануы бақыланбайтын нарықтық деректерді пайдалануға негізделген құралдардың мысалы ретінде белсенді нарығы жоқ үлестік бағалы қағаздар бола алады.

(а) Есептік жіктеулер және әділ құн

Келесі бұдан әрі кесте 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

	Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында	Өзгерістері өзге жиынтық кіріс құрамында	Амортизацияланғ көрсетілетін әділ құн бойынша	Амортизацияланғ көрсетілетін әділ ан құны бойынша	Ескерілетін бағаланатын қаржы құралдары	Баланстық құнның барлығы	Әділ құн
мын тенге							
2021 жылғы 31 желтоқсан	6,678	512,370	-	-	-	519,048	519,048
Әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	6,678	512,370	-	-	-	519,048	519,048
Борыштық бағалы қағаздар							
Әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері							
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	-	9,551,504	-	-	9,551,504	9,551,504
Кредиттік институттардың берешегі	-	-	1,328,299	-	-	1,328,299	1,328,299
Инвестициялық қаржылық активтер	-	-	2,484,039	-	-	2,484,039	3,184,638
Клиенттерге берілген қарыздар	-	-	10,165,156	-	-	10,165,156	10,165,156
Әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржылық міндеттемелер	-	-	23,528,998	-	-	23,528,998	24,229,597
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	9,581,437	-	9,581,437	9,322,366
Басқа міндеттемелер	-	-	-	176,258	-	176,258	176,258
	-	-	-	9,757,695	-	9,757,695	9,498,624

Келесі бұдан әрі кесте 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және өділ құнын көрсетеді:

	Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында	Амортизацияланғ құрамда	Амортизацияланғ құрамында	Өзгерістері өзге жиынтық кіріс	Амортизацияланғ құрамда	Амортизацияланғ құрамда	Баланстық	Өділ құн
	көрсетілетін өділ құн бойынша	көрсетілетін өділ құн бойынша	көрсетілетін өділ құн бойынша	көрсетілетін өділ құн бойынша	көрсетілетін өділ құн бойынша	көрсетілетін өділ құн бойынша	құнын барлығы	
	қаржы құралдары	қаржы активтері	қаржы активтері	қаржы активтері	қаржы активтері	қаржы активтері	құнын барлығы	
мың теңге								
2020 жылғы 31 желтоқсан								
Өділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	-	-	-	2,183,439	-	-	2,183,439	2,183,439
Борыштық бағалы қағаздар	10,607	-	-	-	-	-	10,607	10,607
Үлестік бағалы қағаздар	10,607	-	-	2,183,439	-	-	2,194,046	2,194,046
Өділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері								
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	10,654,679	-	-	-	-	10,654,679	10,654,679
Кредиттік институттардың берешегі	-	19,516,275	-	-	-	-	19,516,275	19,516,275
Борыштық бағалы қағаздар	-	1,978,614	-	-	-	-	1,978,614	2,580,122
Өзге қаржы активтері	-	18,759	-	-	-	-	18,759	18,759
Өділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер								
Валюталық-пайыздық своп	12,145,034	-	-	-	-	-	12,145,034	12,145,034
Өділ құны бойынша бағаланбайтын қаржылық міндеттемелер	12,145,034	-	-	-	-	-	12,145,034	12,145,034
Басқа міндеттемелер	-	-	-	-	62,655	-	62,655	62,655
	-	-	-	-	62,655	-	62,655	62,655

(б) Әділ құнды бағалау иерархиясы

Компания әділ құнды көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде пайдаланылатын деректердің елеулілігін ескеретін әділ құнды бағалаудың мынадай иерархиясын пайдалана отырып бағалайды:

- 1-деңгей: Ұқсас қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы баға белгілеулер (түзетілмеген).
- 2-деңгей: 1-деңгейге қатысты баға белгілеулерден өзгеше, тікелей (яғни баға белгілеулер) не жанама түрде (яғни баға белгілеулерден алынған деректер) қолжетімді деректер. Осы санат пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды: ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгілеулер, белсенді ретінде қаралмайтын нарықтардағы ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеулер немесе барлық пайдаланылатын деректері тікелей немесе жанама бақыланатын нарықтық деректерге негізделетін бағалаудың өзге әдістері.
- 3-деңгей: Қол жетімді емес деректер. Бұл санат бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды, оған қоса мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға елеулі әсер етеді. Осы санат оларға қатысты құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін елеулі қадағаланбайтын түзетулерді немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдар үшін баға белгілеу негізінде бағаланатын құралдарды қамтиды.

Компанияның әділ құнды айқындауға қатысты ішкі бақылау жүйесі бар. Бұл жүйе тікелей қаржы директоры алдында есеп беретін және сату мен инвестициялық операциялардың нәтижелерін тәуелсіз растау үшін жауапты болатын сертификатталған бағалаушының тәуелсіз бағалауын, сондай-ақ әділ құнның елеулі бағалауын тартуды қамтиды. Арнайы бақылау мыналарды қамтиды:

- байқалатын баға белгілеуді растау;
- жаңа модельдер мен модельдегі өзгерістерді шолу және бекіту процесі;
- нарықтық мәмілелермен салыстырғанда ретроспективті деректерге тоқсан сайынғы жіктеу және тестілеу модельдері;
- елеулі бақыланбайтын деректерге шолу, өткен кезеңмен салыстырғанда 3-деңгей құралдарының әділ құнын бағалаудағы түзетулер мен елеулі өзгерістерді бағалау.

Бұдан әрі кестеде әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн бойынша көрсетілетін активтер мен міндеттемелерді талдау келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген сомаларға негізделеді:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	-	145,260,908	145,260,908
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	364,630	364,630
Инвестициялық қаржылық активтер	519,048	-	-	519,048
	519,048	-	145,625,538	146,144,586

Бұдан әрі кестеде әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн бойынша көрсетілетін активтер мен міндеттемелерді талдау келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген сомаларға негізделеді:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	-	115,787,668	115,787,668
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	-	-	10,607	10,607
Инвестициялық қаржылық активтер	2,183,439	-	-	2,183,439
Туынды міндеттемелер	-	(12,145,034)	-	(12,145,034)
	2,183,439	(12,145,034)	115,798,275	105,836,680

Келесі кестеде әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатқызылған әділ құнды бағалауға қатысты 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға салыстыру берілген:

мың теңге	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялар	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері
Жыл басындағы қалдық	115,787,668	10,607
Еншілес кәсіпорындарды сатып алу (19-Ескертпе)	18,821,223	-
Активтерді Бас компаниядан беру (18-Ескертпе)	-	364,630
Кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін операциялардан болатын таза шығын	(313,120)	-
Сатып алу	10,965,137	-
Жұмсалу	-	(10,607)
Жыл соңындағы қалдық	145,260,908	364,630

Келесі кестеде әділ құн иерархиясының 3 деңгейіне жатқызылған әділ құнды бағалауға қатысты 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға салыстыру берілген:

мың теңге	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға инвестициялар	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері
Жыл басындағы қалдық	108,107,693	15,807
Кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін операциялардан болатын таза шығын	(536,540)	(5,200)
Сатып алу	9,035,906	-
Жұмсалу	(819,391)	-
Жыл соңындағы қалдық	115,787,668	10,607

Компанияның еншілес ұйымдарға инвестицияларының әділ құны таза активтердің түзетілген құны әдісімен айқындалады. Еншілес ұйымдардың активтері, негізінен, инвестициялық қорлардың акцияларын қоса алғанда, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарына инвестициялармен ұсынылған. Бұл қорлар, ең алдымен, жеке акционерлік капиталға өтпелі экономикасы бар елдердің (негізінен Қазақстан мен Ресейде) компанияларының бағасы белгіленбеген қарапайым акцияларын сатып алу арқылы инвестициялайды. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы қаржы құралдарының әділ құнын айқындау үшін Компания және оның еншілес ұйымдары тәуелсіз бағалаушыны тартты. Бағалаушы пайдаланған тәсіл әрбір Қордың меншігіндегі базальқ портфельдік инвестициялардың (бизнестің) әділ құнын бағалауды, содан кейін осы бизнестің құнындағы Компанияның еншілес ұйымдарының үлесін есептеуді көздейді. Айқаспалы тексеру ретінде бағалаушы сондай-ақ қорлардың әрқайсысының есептілігінде ұсынылған инвестициялардың әділ құнына талдау жүргізеді және бағаланған әділ құн мен қорларды басқару жөніндегі компаниялар ұсынған әділ құн арасындағы елеулі айырмашылықтар үшін негізді бағалайды.

Бағалаушы қарастырылатын бизнестің сипатына, нарықтағы салыстырылатын объектілердің қол жетімділігіне және компанияның өмірлік циклінің сатысына байланысты негізгі портфельдік инвестициялардың құнын бағалау үшін бірқатар бағалау әдістерін қолданады.

Келесі кестеде осы инвестициялардың әділ құнын бағалау әдістері және бағалаушының әділ құнын бағалаудың негізгі жол берулердегі өзгерістерге сезімталдығы берілген.

Келесі кестеде компания есепті күнгі жағдай бойынша негізді түрде мүмкін деп есептейтін бақыланбайтын деректердің өзгерістеріне сезімталдықты талдаумен қатар, барлық өзге ауыспалы көрсеткіштер өзгеріссіз қалады деген жорамалға сүйене отырып 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3 деңгейіне жатқызылған Компанияның еншілес ұйымдарының активтеріне енгізілген неғұрлым елеулі инвестицияларды бағалау үшін жыл соңындағы жағдай бойынша пайдаланылған елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер туралы ақпарат ұсынылған.

Компаниялар қызметін жүзеге асыратын салалар	Үлестің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
Энергетика	20,459,640	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары ⁽¹⁾	+/- 5%	1,022,982
	2,754,654	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	137,733
	30,061	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	1,503
Баламалы энергетика	7,321,981	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	366,099
	4,401,582	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	220,079
	3,560,591	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(122,354)
	99,014	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	4,951
	40,150,346	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары ⁽²⁾	+/- 5%	2,025,517
Көлік және логистика	10,585,042	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	529,252
	3,991,654	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	199,583
	3,720,642	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	186,032
	3,652,338	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	182,617
	3,600,000	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	180,000

Компаниялар қызметін жүзеге асыратын салалар	Үлестің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
Көлік және логистика	1,942,054	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	97,103
	1,707,123	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	85,356
	358,774	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(11,238)
	80,831	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	4,042
Жылжымайтын мүлік	2,720,146	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(59,804)
	409,806	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(21,270)
	180,996	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	9,050
Өндеу өнеркәсібі	3,359,088	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	167,954
	2,965,408	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(86,021)
	2,732,842	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(25,423)
	2,366,703	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(67,853)
	1,783,096	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	89,155
	1,221,783	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	61,089
	589,531	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(8,739)
	498,625	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	24,931
	201,273	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	10,064

Компаниялар қызметін жүзеге асыратын салалар	Үлестің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
Медициналық диагностика	1,108,121	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	55,406
	634,062	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	31,703
	141,041	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	7,052
Ауыл шаруашылығы	9,739,736	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	486,987
	3,792,990	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(117,380)
	3,308,778	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(102,395)
	3,017,088	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	150,854
	2,372,493	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	118,625
	1,123,059	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(31,362)
	1,080,054	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	54,003
	1,000,000	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	50,000
	766,162	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(27,922)
	757,130	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	37,856
	102,313	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	5,116
	39,396	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	1,970

Компаниялар қызметін жүзеге асыратын салалар	Үлестің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
Телекоммуникациялық қызметтер	25,521	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	1,276
Ойын-сауық индустриясы	629,885	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	31,494
	224,679	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	11,234
	3,974,287	Таза активтердің түзетілген құны	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	198,714
	2,674,638	Таза активтердің түзетілген құны	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	133,732
	174,522	Таза активтердің түзетілген құны	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	8,726
	7,341	Таза активтердің түзетілген құны	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	367
Еншілес ұйымдардың өзге де таза активтері	(18,878,012)				
Барлығы	145,260,908				

(1) Инвестицияның әділ құнын анықтау үшін Компания келесі бақыланбайтын бастапқы деректерді пайдаланды:

- EBITDA кірістілігінің орташа көрсеткіші 17.4% (2020: 16.2%)
- Түсімнің жыл сайынғы өсуі 6.0% (2020: 5.8%)

(2) Инвестицияның әділ құнын анықтау үшін Компания келесі бақыланбайтын бастапқы деректерді пайдаланды:

- EBITDA кірістілігінің орташа көрсеткіші 85.8% (2020: 86.0%)
- Түсімнің жыл сайынғы өсуі 6.0% (2020: 5.8%)

EBITDA маржасының өсуі және кірістің өсуі инвестицияның әділ құнының өсуіне әкеледі.

Келесі кестеде компания есепті күнгі жағдай бойынша негізді түрде мүмкін деп есептейтін бақыланбайтын деректердің өзгерістеріне сезімталдықты талдаумен қатар, барлық өзге ауыспалы көрсеткіштер өзгеріссіз қалады деген жорамалға сүйене отырып 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3 деңгейіне жатқызылған Компанияның еншілес ұйымдарының активтеріне енгізілген неғұрлым елеулі инвестицияларды бағалау үшін жыл соңындағы жағдай бойынша пайдаланылған елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер туралы ақпарат ұсынылған.

Компаниялар

Қызметін жүзеге асыратын салалар	Үлестің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
Энергетика	22,513,090	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары Өтеудің	+/- 5%	1,125,655
	471,544	Салыстырмалы тәсіл	амортизацияланған шығындары	+/- 5%	23,577
	38,281	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	1,914
	26,411	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	1,321
Баламалы энергетика	7,853,681	Салыстырмалы тәсіл	ЕВИТДА/	+/- 5%	392,684
	4,142,000	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары Өтеудің	+/- 5%	207,100
	124,287	Шығынды тәсіл	амортизацияланған шығындары	+/- 5%	6,214
	40,150,121	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	2,007,506
Келік және логистика	4,454,394	Салыстырмалы тәсіл	ЕВИТДА/	+/- 5%	222,720
	3,522,235	Табыс тәсілі	(мультипликатор) Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	176,112
	3,407,435	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	170,372

Компаниялар қызметін жүзеге асыратын салалар	Үлестің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
Көлік және логистика	1,890,507	Салыстырмалы тәсіл	EBITDA/ (мультипликатор)	+/- 5%	94,525
	1,177,882	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	58,894
	735,156	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+1%	(14,032)
Жылжымайтын мүлік	108,513	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	5,426
	3,256,349	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(94,154)
	240,000	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	12,000
Өндеу өнеркәсібі	3,693,653	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(130,696)
	3,359,088	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	167,954
	2,664,825	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(99,408)
	2,635,469	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(55,842)
	2,367,153	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	118,358
	1,241,292	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	62,065
	1,117,303	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	55,865
	196,197	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	9,810

Компаниялар қызметін жүзеге асыратын салалар	Үлестің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
Табиғи ресурстар	909,627	Салыстырмалы тәсіл	ЕВІТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	45,481
	1,293,428	Салыстырмалы тәсіл	ЕВІТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	64,671
Медициналық диагностика	1,077,651	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	53,883
	572,405	Салыстырмалы тәсіл	Биржалық баға белгіленімдеріне сәйкес	+/- 5%	28,620
	163,757	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	8,188
	7,172,461	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	358,623
	3,882,000	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	194,100
	2,469,526	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	123,476
	1,566,615	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	78,331
	1,080,054	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	54,003
Ауыл шаруашылығы	1,013,131	Табыс тәсілі	Дисконттау мөлшерлемесі	+1%	(15,654)
	1,000,000	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	50,000
	650,569	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	32,528
	300,965	Шығынды тәсіл	Өтеудің амортизацияланған шығындары	+/- 5%	15,048
Электротехникалық өнеркәсіп	527,381	Табыс тәсілі	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	26,369

Компаниялар қызметін жүзеге асыратын салалар	Үлестің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
Қаржылық қызметтер	1,403,642	Салыстырмалы тәсіл	ЕВІТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	70,182
	10,495	Табыс тәсілі	Дисконтталған акша ағындары	+/- 5%	525
Ойын-сауық индустриясы	1,698,056	Салыстырмалы тәсіл	ЕВІТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	84,903
Еншілес ұйымдардың өзге де таза активтері	695,774	Салыстырмалы тәсіл	ЕВІТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	34,789
Барлығы	(23,086,735)				
	115,787,668				

Келесі кестеде әділ құнды бағалау жатқызылған әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарына талдау берілген:

мың теңге	2-деңгей	Әділ құнның жиынтығы	Баланстық құн жиынтығы
Активтер			
Ақша қаражаты және оның баламалары	9,551,504	9,551,504	9,551,504
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	1,328,299	1,328,299	1,328,299
Клиенттерге берілген қарыздар	10,165,156	10,165,156	10,165,156
Инвестициялық қаржылық активтер	3,184,638	3,184,638	2,484,039
Міндеттемелер			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	9,322,366	9,322,366	9,581,437
Басқа да қаржылық міндеттемелер	176,258	176,258	176,258

Келесі кестеде әділ құнды бағалау жатқызылған әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарының талдауы ұсынылған:

мың теңге	2-деңгей	Әділ құнның жиынтығы	Баланстық құн жиынтығы
Активтер			
Ақша қаражаты және оның баламалары	10,654,679	10,654,679	10,654,679
Кредиттік институттардан алынатын сомалар	19,516,275	19,516,275	19,516,275
Инвестициялық қаржылық активтер	2,580,122	2,580,122	1,978,614
Өзге қаржы активтері	18,759	18,759	18,759
Міндеттемелер			
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(62,655)	(62,655)	(62,655)

28 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2022 жылғы 2 қаңтарда Қазақстанның батысында сұйылтылған табиғи газ бағасының литріне 60 теңгеден 120 теңгеге дейін көтерілуіне байланысты наразылықтар басталды. Бұл наразылықтар басқа қалаларға таралды және тонау мен адамдардың өліміне әкелді. 2022 жылғы 5 қаңтарда Үкімет төтенше жағдай енгізу туралы жариялады. Жоғарыда көрсетілген наразылықтар мен төтенше жағдайдың енгізілуі нәтижесінде Қазақстан Республикасының Президенті қосымша салықтарды қоса алғанда, ықтимал шаралар туралы бірқатар жария мәлімдемелер жасады. 2022 жылғы 19 қаңтарда төтенше жағдай режимі жойылды.

2022 жылғы 20 қаңтарда Директорлар кеңесінің №01-22 шешімімен топ басымдықпен сатып алу құқығына сәйкес «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамының жазылу жолымен 5,000,000 мың теңге орналастыру бағасы бойынша «Қазына Капитал Менеджмент» акционерлік қоғамының жарияланған акциялары шегінде 1 қарапайым акцияны орналастырды.

24 жылдың 2022 ақпанында Ресей Федерациясы Украина аумағында соғыс қимылдарын бастады. АҚШ Қаржы министрлігі Ресейге қарсы бұрын-соңды болмаған және ауқымды санкциялар жариялады. Ресейдің он ірі қаржы институты Америка Құрама Штаттарының шектеулеріне түсті, олардың ішінде үш ірі банк – Қазақстанда еншілес ұйымдары бар Сбербанк, ВТБ және Альфа-банк. Ресейдің еншілес банктеріне лимиттер жабылды, Компания ақшалай қаражатты басқа қазақстандық банктердегі шоттарға аударды.

Қазіргі уақытта Компанияның сандық мәнде, егер бар болса, Үкімет қабылдаған және қабылдайтын кез келген жаңа шаралар Компанияның қаржылық жағдайына қандай әсер ете алатынын немесе жоғарыда көрсетілген оқиғалар Қазақстан экономикасына қандай әсер ететінін бағалау мүмкіндігі жоқ.

2022 жылғы 28 қаңтарда «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясының Нұр-Сұлтан қаласы бойынша департаменті» Kazakhstan Project Preparation Fund «ЖШС-ін акционерлік қоғам болып қайта құруды тіркеді. 2022 жылғы 17 наурызда Компанияның Директорлар кеңесі «Kazakhstan Project Preparation Fund» АҚ мен «QazTech Ventures» АҚ-ны компанияға қосылу арқылы қайта ұйымдастыру туралы шешім қабылдады. Компания осы шешімді Бәйтерек ҰБХ жалғыз акционерінің қарауына 2022 жылғы сәуірде шығаруды жоспарлап отыр.